



## ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน  
ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด  
ในประเทศไทย

QUALITIES OF FRUIT TREES UNDER ORCHARD AND BACKYARD  
PROMOTION PROJECT AS REQUIRED BY SUBJECT MATTER SPECIALISTS  
AT PROVINCIAL AGRICULTURAL EXTENSION OFFICES IN THAILAND

โดย

นายสุวิทย์ ตันสุวรรณ

เสนอ

บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้  
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต  
(สาขาส่งเสริมการเกษตร)

พ.ศ. 2537



ใบรับรองปัญหาพิเศษ  
บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้  
เทคโนโลยีการเกษตรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตร (ส่งเสริมการเกษตร)  
ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร  
สาขาวิชา

ส่งเสริมการเกษตร  
ภาควิชา


เรื่อง ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน  
ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพิเศษประจำสำนักงาน  
เกษตรจังหวัดในประเทศไทย

QUALITIES OF FRUIT TREES UNDER ORCHARD AND BACKYARD  
PROMOTION PROJECT AS REQUIRED BY SUBJECT MATTER SPECIALISTS  
AT PROVINCIAL AGRICULTURAL EXTENSION OFFICES IN THAILAND

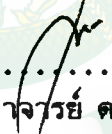
นามผู้วิจัย นายสุวิทย์ ต้นสุวรรณ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

  
.....  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนิลา ทนุผล)  
วันที่ 16 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2537


กรรมการ

  
.....  
(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ นงษ์พานิช)  
วันที่ 16 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2537

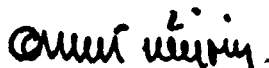
กรรมการ

  
.....  
(รองศาสตราจารย์ ดร.นำชัย ทนุผล)  
วันที่ 16 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2537

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชา

  
.....  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงุสุม วราเอกศิริ)  
วันที่ 16 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2537

บัณฑิตศึกษารับรองแล้ว



.....  
(รองศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ เทียงตรง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 18 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2537

## คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากประธาน-กรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนิลา ทนุผล และคณะกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ นงษ์พานิชและรองศาสตราจารย์ ดร.นำชัย ทนุผล ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ตลอดจน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรรยา อภิชาติตรากุล ช่วยตรวจทานแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และอาจารย์สนิท สิทธิ ช่วยเหลือด้านการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือด้วยดีจากนัก-วิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำจังหวัดทุกจังหวัดที่ได้ให้ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือ ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ซึ่งมีได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ตลอดจนทุกท่านที่มีส่วนร่วม ให้ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลงด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบุคคลที่ได้วางรากฐานการศึกษา และผู้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้

สุวิทย์ ตันสุวรรณ  
สิงหาคม 2537

## สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(9)
บทคัดย่อ	(10)
<b>บทที่ 1 บทนำ</b>	
ความนำ	1
ปัญหาการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์ทั่วไป	4
<b>บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง</b>	6
แนวคิดและทฤษฎีความต้องการของมนุษย์	6
โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน	10
การขยายพันธุ์ไม้ผลตามโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน	14
มาตรฐานกิ่งพันธุ์ไม้ผลของกองส่งเสริมพืชสวน ตามโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน	17
ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน	20
ภาคสรุป	22
<b>บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย</b>	23
สถานที่ดำเนินการวิจัย	23
ผู้ให้ข้อมูล	24
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	24



## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
นियามศัพท์ปฏิบัติการ	25
การทดสอบแบบสอบถาม	26
วิธีการรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
ระยะเวลาดำเนินการวิจัย	28
<b>บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์</b>	<b>29</b>
<b>ตอน 1 ลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของผู้ให้ข้อมูล</b>	<b>30</b>
1.1 เพศ	30
1.2 อายุ	30
1.3 ระดับการศึกษา	31
1.4 ระดับตำแหน่ง	32
1.5 ระยะเวลาที่รับผิดชอบบริหารโครงการ	33
1.6 จำนวนอำเภอที่รับผิดชอบบริหารโครงการ	34
<b>ตอน 2 ลักษณะของกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการ         สร้างสวนและสวนหลังบ้านตามความต้องการของผู้ให้ข้อมูล</b>	<b>36</b>
2.1 มะม่วง	38
2.1.1 พันธุ์มะม่วง	39
2.1.2 วิธีการขยายพันธุ์	39
2.1.3 ภาชนะที่ใช้บรรจุ	39
2.1.4 ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ	39
2.1.5 วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์	39
2.1.6 อายุของกิ่งพันธุ์	40
2.1.7 ความสูงของกิ่งพันธุ์	40
2.1.8 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์	40

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.1.9 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์	40
2.1.10 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์	41
2.2 ทูเรียน	44
2.2.1 พันธุ์ทูเรียน	44
2.2.2 วิธีการขยายพันธุ์	44
2.2.3 ภาชนะที่ใช้บรรจุ	45
2.2.4 ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ	45
2.2.5 วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์	45
2.2.6 อายุของกิ่งพันธุ์	45
2.2.7 ความสูงของกิ่งพันธุ์	46
2.2.8 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์	46
2.2.9 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์	46
2.2.10 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์	46
2.3 ลำไย	49
2.3.1 พันธุ์ลำไย	49
2.3.2 วิธีการขยายพันธุ์	50
2.3.3 ภาชนะที่ใช้บรรจุ	50
2.3.4 ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ	50
2.3.5 วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์	50
2.3.6 อายุของกิ่งพันธุ์	51
2.3.7 ความสูงของกิ่งพันธุ์	51
2.3.8 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์	51
2.3.9 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์	51
2.3.10 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์	52

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 ลิ่นจี้	54
2.4.1 พันธุ์ลิ่นจี้	55
2.4.2 วิธีการขยายพันธุ์	55
2.4.3 ภาชนะที่ใช้บรรจุ	55
2.4.4 ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ	55
2.4.5 วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์	56
2.4.6 อายุของกิ่งพันธุ์	56
2.4.7 ความสูงของกิ่งพันธุ์	56
2.4.8 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์	56
2.4.9 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์	57
2.4.10 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์	57
2.5 มังคุด	60
2.5.1 ภาชนะที่ใช้บรรจุ	60
2.5.2 ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ	60
2.5.3 วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์	60
2.5.4 อายุของกิ่งพันธุ์	61
2.5.5 ความสูงของกิ่งพันธุ์	61
2.5.6 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์	61
2.5.7 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์	61
2.5.8 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์	61
2.6 ลองกอง	64
2.6.1 วิธีการขยายพันธุ์	64
2.6.2 ภาชนะที่ใช้บรรจุ	64
2.6.3 ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ	64
2.6.4 วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.6.5 อายุของกิ่งพันธุ์	65
2.6.6 ความสูงของกิ่งพันธุ์	65
2.6.7 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์	65
2.6.8 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์	65
2.6.9 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์	66
<b>ตอน 3 ปัญหาอุปสรรคของผู้ให้ข้อมูล</b>	<b>68</b>
<b>บทที่ 5</b>	
<b>สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ</b>	<b>71</b>
สรุปผลการวิจัย	71
ข้อเสนอแนะ	75
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	76
<b>เอกสารอ้างอิง</b>	<b>77</b>
<b>ภาคผนวก</b>	<b>80</b>
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	81
ภาคผนวก ข รายชื่อนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด	98
ภาคผนวก ค ประวัติของผู้วิจัย	102



## สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามเพศ	30
2	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามอายุ	31
3	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามระดับการศึกษา	32
4	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามระดับตำแหน่ง	33
5	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามระยะเวลาที่รับผิดชอบ บริหารโครงการ	34
6	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบ บริหารโครงการ	35
7	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลตามความต้องการชนิดพืชของไม้ผล	38
8	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์มะม่วง	41
9	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์ทุเรียน	47
10	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์ลำไย	52
11	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์ลิ้นจี่	57
12	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์มังคุด	62
13	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์ลองกอง	66
14	สภาพปัญหาของผู้รับส่งพันธุ์ไม้ผลตามความต้องการของผู้ให้ข้อมูล	69
15	ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการรับกิ่งพันธุ์ไม้ผลของผู้ให้ข้อมูล	70

## บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้านตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดในประเทศไทย

ผู้วิจัย : นายสุวิทย์ ตันสุวรรณ

ชื่อปริญญา : เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : ส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนิลา ทนผล)

..... 16 / 10 / 2557 .....

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา (1) ลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของนักวิชาการเกษตร (2) ลักษณะของกึ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้านตามความต้องการของนักวิชาการเกษตร (3) ปัญหาของลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผลที่ได้รับมอบจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด ข้อมูลที่รวบรวมได้วิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุโดยเฉลี่ย 39 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาส่งเสริมการเกษตร ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร 5 โดยมีระยะเวลารับผิดชอบโครงการเฉลี่ย 7 ปี และมีจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบเฉลี่ย 11 อำเภอต่อนักวิชาการเกษตร 1 คน

**ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน**  
ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตร ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการเกษตรต้องการชนิด  
ของไม้ผลคือ มะม่วงมากที่สุด มีรายละเอียดแต่ละประเด็นของชนิดพืช ดังนี้คือ

1. มะม่วง นักวิชาการเกษตรส่วนใหญ่ต้องการพันธุ์น้ำดอกไม้แบบทาบกิ่ง  
บรรจุในถุงพลาสติกสีดำขนาด 8x10 นิ้ว โดยใช้ขุยมะพร้าวผสมดินเป็นวัสดุเพาะชำ กิ่ง  
พันธุ์ควรมีอายุ 2-3 เดือน มีความสูงกว่า 12 นิ้ว และต้องการกิ่งพันธุ์ช่วงเดือนเมษายน-  
พฤษภาคม ซึ่งขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง และควรมีระยะเวลาในการ  
ตรวจรับกิ่งพันธุ์ 30 วัน

2. ทูเวียน นักวิชาการเกษตรส่วนใหญ่ต้องการพันธุ์หมอนทองแบบเสียบยอด  
บรรจุในถุงพลาสติกสีดำขนาด 8x10 นิ้ว โดยใช้ขุยมะพร้าวผสมดินเป็นวัสดุเพาะชำ กิ่ง  
พันธุ์ควรมีอายุ 3-4 เดือน มีความสูงกว่า 12 นิ้ว และต้องการรับกิ่งพันธุ์ช่วงเดือน  
เมษายน-พฤษภาคม ซึ่งขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง และควรมีระยะเวลา  
ในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ 30 วัน

3. ลำไย นักวิชาการเกษตรส่วนใหญ่ต้องการพันธุ์อีตอมแบบตอนกิ่ง บรรจุใน  
ถุงพลาสติกสีดำขนาด 8x10 นิ้ว โดยใช้ขุยมะพร้าวผสมดินเป็นวัสดุเพาะชำ กิ่งพันธุ์ควรมี  
อายุ 2-3 เดือน สูงกว่า 12 นิ้ว และต้องการรับกิ่งพันธุ์ช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม  
ซึ่งขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง และควรมีระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์  
30 วัน

4. ลิ้นจี่ นักวิชาการเกษตรส่วนใหญ่ต้องการพันธุ์ฮังฮวยแบบการตอนกิ่ง  
บรรจุในถุงพลาสติกสีดำขนาด 8x10 นิ้ว โดยใช้ขุยมะพร้าวผสมดินเป็นวัสดุเพาะชำ กิ่ง  
พันธุ์ควรมีอายุ 3-4 เดือน มีความสูงกว่า 12 นิ้ว และต้องการรับกิ่งพันธุ์ช่วงเดือน  
เมษายน-พฤษภาคม ซึ่งขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง และควรมีระยะ  
เวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ 30 วัน

5. มังคุด นักวิชาการเกษตรส่วนใหญ่ต้องการกิ่งพันธุ์มังคุดบรรจุในถุงพลาสติก  
สีดำขนาด 8x10 นิ้ว โดยใช้ขุยมะพร้าวผสมดินเป็นวัสดุเพาะชำ กิ่งพันธุ์ควรมีอายุ 4-5  
เดือน มีความสูงกว่า 12 นิ้ว และต้องการรับกิ่งพันธุ์ช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ซึ่ง  
ขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง และควรมีระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์  
20 วัน

6. **ลองกอง** นักวิชาการเกษตรส่วนใหญ่ต้องการกิ่งพันธุ์ลองกองแบบเสียบยอด บรรจุในถุงพลาสติกสีดำขนาด 8x10 นิ้ว โดยใช้ขุยมะพร้าวผสมดินเป็นวัสดุเพาะชำ กิ่งพันธุ์ควรมีอายุ 4-5 เดือน มีความสูงกว่า 12 นิ้ว และต้องการรับกิ่งพันธุ์ช่วงเดือน เมษายน-พฤษภาคม ซึ่งขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง และควรมีระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ 20 วัน

ส่วนโยธาของลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลที่ได้รับมอบมาจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ผลการวิจัยพบว่า การผลิตกิ่งพันธุ์ไม้ผลยังไม่ได้คุณภาพและมาตรฐานสำหรับการส่งเสริม





## ABSTRACT

Title : Qualities of Fruit Trees Under Orchard and Backyard Promotion Project as Required by Subject Matter Specialists at Provincial Agricultural Extension Offices in Thailand

By : Mr. Suwit Tunsuvan

Degree : Master of Agricultural Technology (Agricultural Extension)

Major Field : Agricultural Extension

Chairman, Special Problem Advisory Board : *Sunila Thanupon*  
 (Assistant Professor Dr. Sunila Thanupon)  
 ...../August/1994

The research was aimed at studying 1) personal and social characteristics of the subject matter specialists; 2) qualities of fruit-tree shoots under the Orchard and Backyard Promotion Project as required by the subject matter specialists; and 3) problems in qualities of fruit-tree shoots obtained from Horticultural Crop Propagation and Promotion Center. The data were collected, by means of questionnaires, from 73 subject matter specialists in charge of the orchard work at all Provincial Agricultural Extension offices and analyzed by using a computer, SPSS program.

The results of the research revealed that most of the subject matter specialists were male, 39 years old on average, and graduated with a Bachelor's Degree in Agricultural Extension. They were grade-5 subject matter specialists, had an average of term of responsibility of 7 years under the project, and an average area of responsibility of 11 districts per person.



In regard to qualities of fruit-tree shoots, the research revealed the following:

1. Mango. Majority of the subject matter specialists required mango shoots of the "Nam Dok Mai" variety, obtained from side graftage and put in a black plastic bag of 8x10 inches with a mixture of soil and coconut fiber as germinating constituent. The shoots should be 2-3 months old and attain the height over 12 inches. The need for the shoots extends from April to May and they have to be transported by truck under a shading net. The period of checking in for these shoots should be 30 days.

2. Durian. Majority of the subject matter specialists required the durian shoots of "Mon Thong" variety, from cleft graftage and put in a black plastic bag of 8x10 inches with a mixture of soil and coconut fiber as germinating constituent. The shoots should be 3-4 months old and attain the height of over 12 inches. The need for the shoots extends from April to May and they have to be transported by truck under a shading net. The period on checking in for these shoots should be 30 days.

3. Longan. Majority of the subject matter specialists required longan shoots of "E-dor" variety obtained from twig layering, and put in a black plastic bag of 8x10 inches with a mixture of soil and coconut fiber as germinating constituent. The shoots should be 2-3 months old and attain the height of over 12 inches. The need for the shoots covers the period from April to May and they have to be transported. The transportation of the under a shading net. The period of checking in for these shoots should be 30 days.

4. Litche. Majority of the subject matter specialists required the litche shoots of "Hong Huay" variety resulting from twig layering, and put in a black plastic bag of 8x10 inches with a mixture of soil and coconut fiber as germinating constituent. The shoots should be 3-4 months old and attain the height of over 12 inches. The need for the shoots extends from April to May and they have to be transported by truck under a shading net. The period of checking in for these shoots should be 30 days.

5. Mangosteen. Majority of the subject matter specialists required the mangosteen shoots put in a black plastic bag of 8x10 inches with a mixture of soil and coconut fiber as germinating constituent. The shoots should be 4-5 months old and attain the height of over 12 inches. The need for the shoots extends from April to May and they have to be transported by truck under a shading net. The period of checking in for these shoots should be 20 days.

6. Longong. A big number of the subject matter specialists required the longong shoots put in a black plastic bag of 8x10 inches with a mixture of soil and coconut fiber as germinating constituent. The shoots should be 4-5 months old and attain the height of over 12 inches. The need for the shoots extends from April to May and they have to be transported by truck under a shading net. The period of checking in for these shoots should be 20 days.

The problems and obstacles in the implementation of the project of orchard and backyard promotion arose from the fact that the fruit-tree shoots were below the standard of qualities required for extension.

# บทที่ 1

## บทนำ

(INTRODUCTION)

### ความนำ

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตรในประเทศไทยมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรขึ้นในปีพุทธศักราช 2510 จนถึงปัจจุบันได้มีการพัฒนาขึ้นโดยลำดับ เช่น ในปีพุทธศักราช 2515 ได้ดำเนินการเกษตรในเขตชลประทาน ปีพุทธศักราช 2518 ดำเนินงานตามโครงการเกษตรตำบลอาสาสมัคร และใช้โครงการปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรแห่งประเทศไทยในปีพุทธศักราช 2520 ตลอดจนจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัด เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่หลักผลิตพันธุ์ไม้ผล-ไม้ยืนต้นพันธุ์ดี สนับสนุนตามโครงการส่งเสริมการปลูกพืชสวนของกรมส่งเสริมการเกษตร การผลิตกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน เป็นโครงการหนึ่งของศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2530 โดยผลิตไม้ผลหลัก 6 ชนิด ได้แก่ มะม่วง ทุเรียน มังคุด ลองกอง ลิ้นจี่ และลำไย (กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2530 : ไม้ระบุหน้า) แจกจ่ายให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 73 จังหวัด โดยผ่านสำนักงานเกษตรจังหวัด มีนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนเป็นผู้รับผิดชอบโครงการในระดับจังหวัด ซึ่งใกล้ชิดกับเกษตรกรผู้รับพันธุ์ไม้ผลตามโครงการดังกล่าวในจังหวัดนั้น ๆ ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการพันธุ์ไม้ผลของเกษตรกรเป็นอย่างดี ดังนั้นการผลิตกิ่งพันธุ์ไม้ผลในลักษณะที่ตรงตามความต้องการของนักวิชาการที่รับผิดชอบงานพืชสวนระดับจังหวัด จึงมีผลทำให้การบริหารงานโครงการดังกล่าวประสบผลสำเร็จในระดับพื้นที่ เกิดการพัฒนาการเกษตรที่ถาวรและเป็นระบบ เกิดเสถียรภาพแก่เกษตรกรในระยะยาว ตลอดจนเกษตรกรได้รับปัจจัยการผลิตที่ดี เพื่อเพิ่มผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการของตลาด

การศึกษาเรื่องลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผล ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวน และสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดในประเทศไทย จึงเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบ ด้านการผลิตพันธุ์ไม้ผลตามโครงการดังกล่าว ได้ปรับปรุงให้มีคุณภาพมากขึ้น และหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้อง หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกัน นำไปใช้ปรับปรุงการบริหารโครงการให้ประสบ ผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไป

### ปัญหาการวิจัย

#### (Research Problem)

นักวิชาการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบงานบริหารโครงการตามระบบส่งเสริมการ เกษตร มักจะประสบปัญหาการขาดแคลนและได้รับวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่มีคุณภาพในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ทำให้การบริหารโครงการไม่ประสบผลสำเร็จ (กองฝึกอบรม กรมส่งเสริมการเกษตร, 2530 : 77) กรมส่งเสริมการเกษตรจึงมีความจำเป็นต้องหา วิทยากร เพื่อสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้นักวิชาการเกษตรได้รับวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ เพื่อการ ดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรตามโครงการต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเกิดการยอมรับแก่เกษตรกรมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการลักษณะ ของกิ่งพันธุ์ ไม้ผลพันธุ์ดีตามโครงการต่าง ๆ ของนักวิชาการเกษตรประจำสำนักงานเกษตร จังหวัด จึงเป็นเรื่องสำคัญที่น่าสนใจศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ผลิตและจัด ทา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

การศึกษาเรื่องลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผล ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวน และสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดในประเทศไทย จึงเป็นการพยายามรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของ กิ่งพันธุ์ ไม้ผลที่นักวิชาการต้องการ ทั้งนี้เพื่อนำผลมาใช้ประโยชน์ในการผลิต และสนับสนุน การปฏิบัติงานของนักวิชาการเกษตร รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ได้ผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต



## วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective of the Study)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อพรรณนาถึงลักษณะส่วนบุคคล และสังคมของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด
2. เพื่อทราบถึงลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผลตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด
3. เพื่อระบุถึงปัญหาของลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผลที่นักวิชาการเกษตรได้รับมาจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนและแนวทางแก้ไขในทรรศนะของผู้ให้ข้อมูล

## ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย (Scope and Limitation)

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้จัดเก็บข้อมูลช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2537 ซึ่งเป็นข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงในช่วงระยะเวลาที่เท่านี้
2. ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดในประเทศไทย จำนวน 73 จังหวัด
3. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดในประเทศไทย



4. ลักษณะของพันธุ์ไม้ผลที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นพันธุ์ไม้ผลที่ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ผลิตตามโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน จำนวน 6 ชนิด ได้แก่ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มังคุด และลองกอง เท่านั้น

#### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

##### (Expected Results)

1. ผลการศึกษาเป็นประโยชน์โดยตรงแก่ผู้บริหารงานศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน สังกัดกองส่งเสริมพืชสวน กรมส่งเสริมการเกษตร ที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการผลิตพันธุ์ไม้ผลให้มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของนักวิชาการเกษตรและเกษตรกร
2. ผลการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารกรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อกำหนดนโยบายด้านแผนการผลิต ชนิดพันธุ์ไม้ผลให้สอดคล้องกับความต้องการของสำนักงานเกษตรจังหวัด
3. เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการผลิตชนิดพันธุ์พืชสวน ซึ่งสามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในหน่วยงานของตนเองต่อไป

#### นิยามศัพท์ทั่วไป

##### (Definition of Terms)

โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน หมายถึง โครงการส่งเสริมการเกษตร ที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับมอบหมายจากกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ให้ดำเนินการในทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย ซึ่งเป็นความต้องการของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ตามระบบการพัฒนาระดับชาติ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรพิจารณาดำเนินการจัดสรรชนิดพืชให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ปลูก และตรงกับความต้องการของเกษตรกรให้กับจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย โดยจัด

ตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับการอนุมัติจากกระทรวงการคลัง ในปีงบประมาณ มาดำเนินการจัดสรรปันส่วนให้ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนในภูมิภาคทั้งหมด 12 ศูนย์ทั่วประเทศ ดำเนินการผลิตชนิดพันธุ์ไม้ผลเศรษฐกิจ 6 พันธุ์หลัก ซึ่งเป็นชนิดพันธุ์พืชสวนเศรษฐกิจ อันได้แก่ มะม่วง ทุเรียน มังคุด ลำไย ลิ้นจี่ และลองกอง แล้วจัดส่งให้กับจังหวัดเป้าหมาย เพื่อจังหวัดจะได้กระจายพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดีในโครงการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน สู่พื้นที่เป้าหมายในการเพาะปลูก โดยเกษตรกรนำชนิดพันธุ์ไม้ผลปลูกตามหมู่บ้าน ตำบลและอำเภอ ซึ่งได้ขอมตามขั้นตอนของแผนการพัฒนาชนบทแห่งชาติ และเมื่อเกษตรกรได้รับพันธุ์เรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะให้คำแนะนำในเรื่องของเทคโนโลยีด้านการขยายพันธุ์พืช และการปฏิบัติดูแลรักษา เพื่อเกษตรกรจะได้นำผลไปปรับใช้ให้เกิดคุณภาพสูงสุด ในการดำเนินการสร้างสวนและหวังผลจากผลผลิตที่ได้ปลูกจากชนิดพันธุ์พืชสวนภายใต้โครงการนี้ต่อไป

นักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน หมายถึง ข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการผลิตด้านพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด ซึ่งมีตำแหน่งเป็นนักวิชาการเกษตร จังหวัดละ 1 คน

## บทที่ 2

### การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(REVIEW OF RELATED LITERATURE)

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของกิ่งพันธุ์ไม้ผล ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการ ผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดในประเทศไทย เพื่อให้เกิดความกระจ่างในปัญหาและดำเนินการวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีความต้องการของมนุษย์
2. โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน
3. การขยายพันธุ์ไม้ผลตาม โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน
4. มาตรฐานกิ่งพันธุ์ไม้ผลของกองส่งเสริมพืชสวน ตามโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน
5. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน

#### 1. แนวคิดและทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

นักวิชาการทางปรัชญาและจิตวิทยาหลาย ๆ ท่าน ได้ให้คำจำกัดความของความต้องการ (need) ไว้ในลักษณะที่คล้าย ๆ กันคือ เป็นความไม่เพียงพอ (deficiency) ถ้าหากมองในภาวะไม่สมดุลของมนุษย์เรา (homeostatic sense) ความต้องการจะเกิดขึ้นเมื่อเกิดความไม่สมดุลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ อรุณ วัชรธรรม (2526 : 442) กล่าวว่า มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด และความต้องการนี้เป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น เพื่อตอบสนองหรือหาทางบำบัดความต้องการของตน และ อรุณ วัชรธรรม (2533 : 58-59) ยังกล่าวสนับสนุนอีกว่า ถ้าความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการนั้นก็จะไม่มีความหมาย แต่ความต้องการใน

ลำดับต่อไปที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองก็จะมีอิทธิพลต่อไป ส่วน เทพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2526 : 26) ยังได้กล่าวถึง E. R. G theory ของ Alderfer ว่า ความต้องการสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ความต้องการเพื่อการดำรงชีวิต (existing need) ซึ่งเป็นการรวมความต้องการสองชั้นแรกของ Maslow เข้าด้วยกัน ความต้องการแบบนี้ถ้ามีผู้หนึ่งได้รับความต้องการแบบนี้ อีกฝ่ายหนึ่งจะต้องเป็นฝ่ายเสียความต้องการนี้ไป

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (relatedness needs) เป็นความต้องการในด้านการที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เพื่อความพอใจและขึ้นอยู่กับการแข่งขันซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลของการปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน

3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (growth needs) เป็นผลมาจากการที่บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมจริงจังกับสภาพแวดล้อมของเขา ได้ให้มีการพัฒนาความสามารถเพิ่มมากขึ้น

สำหรับ Maslow ใน นำชัย ทนุผล (2529 : 109-111) กล่าวไว้ว่าความต้องการของมนุษย์เราที่มีการพัฒนาการเป็นไปตามลำดับชั้น โดยเริ่มจากความต้องการต่ำสุดไปหาความต้องการสูงสุด ความต้องการเหล่านี้คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) ความต้องการในขั้นนี้ เป็นความต้องการที่จะขาดไม่ได้และถือว่าเป็นความต้องการแรกสุด เช่น ต้องการอาหาร การช้บถ่าย การเคลื่อนไหว และการพักผ่อน ฯลฯ

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการด้านจิตใจ เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทางร่างกายแล้ว สิ่งต่อไปที่ต้องการคือ ความมั่นคงปลอดภัยมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจให้เกิดความอบอุ่นทางใจและต้องการความคุ้มครองปกป้อง เช่น เด็กก็ต้องการความคุ้มครองจากผู้ใหญ่ กลุ่มก็ต้องมีผู้นำการทำงานก็ควรมีหลักประกันว่าจะไม่ตกงานหรือไม่ถูกปลดออกง่ายๆ



3. ความต้องการยอมรับ (Belongingness) และความรักความห่วงใย (Love and affection) เมื่อคนเราได้รับการตอบสนองความต้องการทางร่างกายและความปลอดภัยแล้ว ทุกคนก็มีความต้องการในด้านความรักและความห่วงใยขึ้นมาอีก นอกจากนั้นทุกคนต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ความต้องการในขั้นนี้ เป็นความต้องการระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันซึ่งออกมาในหลายๆด้าน หลาย ๆ ลักษณะ เช่น เพื่อนต่อเพื่อน พ่อแม่กับลูก ชายหนุ่มต่อหญิงสาว ครูกับนักเรียน เป็นต้น

4. ความต้องการในเกียรติยศและชื่อเสียงของตนเอง (Self-esteem) เป็นความต้องการที่รู้สึกว่าคุณค่า (Worth) ในสายตาของผู้อื่น เป็นความต้องการที่จะให้คนอื่นยอมรับในความสามารถของตนเอง และเป็นบุคคลที่มีค่าต่อสังคม ซึ่งจะทำให้ตนเองเกิดความพอใจ

5. ความต้องการที่จะตระหนักในความสามารถของตนเองหรือรู้จักตนเอง (Self-actualization) ความต้องการในขั้นนี้ เป็นความต้องการที่สูงสุด มนุษย์มีความต้องการที่จะรู้จักตนเอง ตรงตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความสามารถและความต้องการของตนเอง โดยไม่มีการบิดเบือน จะต้องมีการพิจารณาตนเองอย่างใจเป็นธรรม ยอมรับในสิ่งบกพร่องของตนเอง แต่คนส่วนใหญ่แล้วจะไม่สามารถพัฒนาถึงขั้นนี้ได้ เพราะมนุษย์เราส่วนมาก ต้องการได้รับการยอมรับยกย่องจากผู้อื่น ดังนั้น มักจะไม่มีความเป็นธรรมในการพิจารณาตัวเอง พยายามปกปิดสิ่งที่ตัวเองบกพร่องและคิดเข้าข้างตนเองในแง่ดีอยู่เสมอ ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคในการพัฒนาความต้องการในขั้นนี้

ความต้องการตามแนวคิดของ Maslow นี้ เป็นความต้องการที่จะขาดชั้นตอนหรือกระโดดข้ามขั้นไม่ได้แต่จะมีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องกันไป จากแนวความคิดเกี่ยวกับลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์นี้ พอจะสรุปได้ว่า ความต้องการที่ขาดไม่ได้นั้นเป็นความต้องการขั้นมูลฐาน สำหรับการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ ถ้าขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็อาจจะเป็นผลกระทบให้กับบุคคลนั้น ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขในสังคมหรือชุมชนได้



นอกจากนั้น กิติ ตย์คานนท์ (2532 : 126) ได้จำแนกความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 2 ประเภทคือ ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการทางด้านวัตถุหรือรูปธรรม ซึ่งมีตัวตนและจับต้องได้เป็นส่วนใหญ่ ความต้องการทางจิตใจ และความต้องการทางสังคม เป็นนามธรรมเป็นเรื่องของจิตใจไม่มีตัวตนให้จับต้องได้ ในฐานะผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการ เมื่อไร และทำไม เมื่อทราบแล้วก็จะสามารถตอบสนองในสิ่งที่ต้องการในระยะเวลาที่เหมาะสม ก็จะสามารถผูกใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้รักใคร่นับถือ นิยมชมชอบ จนกระทั่งยอมกระทำตามและร่วมมือด้วยใจจริง สำหรับนิพนธ์ คันธเสวี (2528 : 71) ได้แบ่งประเภทความต้องการออกเป็นความต้องการปฐมภูมิ (primary needs) เป็นความต้องการทางชีวภาพหรือทางกายภาพและความต้องการทุติยภูมิ (secondary needs) เป็นความต้องการทางอารมณ์และจิตใจเป็นสิ่งที่มองเห็นหรือเข้าใจยาก ซึ่งมักจะปรากฏขึ้นเมื่อมนุษย์มีฐานะสูงขึ้น และ เสถียร เหลืองอร่าม (2519 : 35) ได้ให้แนวคิดที่ ความต้องการของมนุษย์แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ ความต้องการทางด้านชีววิทยา (biological needs) ซึ่งเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นความจำเป็นพื้นฐานอันเป็นรากฐานที่ต้องการทำ ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองจะมีความรู้สึกตึงเครียดอยู่ตลอดเวลา และความต้องการทางด้านสังคมและจิตใจ (social and psychological needs) เป็นความต้องการทางจิตวิทยาเป็น drive ชนิดหนึ่งที่ไม่หยุดตัว (dynamic) ไม่ได้มีรากฐานทางร่างกาย เป็นความต้องการที่สลับซับซ้อนคลุมเครือจากลักษณะอาการทางจิตใจ (mind and spirit) ความต้องการทางจิตใจนี้บางครั้งเรียกว่า ความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่ (acquired needs)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าความต้องการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต ซึ่งเป็นความต้องการด้านร่างกาย ได้แก่ ความต้องการในปัจจุบัน ความต้องการทางเพศ และอีกประการหนึ่งคือ ความต้องการทางจิตใจ อันได้แก่ ความต้องการความรัก ความสมหวังในสิ่งที่ตนปรารถนา เป็นต้น

จากแนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ก็พอจะสรุปได้ว่า ความต้องการและความแตกต่างของมนุษย์ เป็นผลผลักดันให้มนุษย์ต่อสู้ดิ้นรนและทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ขนาดการต่อสู้ดิ้นรนจะขึ้นอยู่กับระดับความต้องการ

ของแต่ละคนซึ่งมีไม่เท่ากัน ดังนั้น ในการบริหารงานส่งเสริมการเกษตรก็เช่นกัน ผู้บริหารจะสามารถบริหารงานส่งเสริมการเกษตรให้มีประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาและคำนึงถึงความต้องการของมนุษย์ โดยเฉพาะผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานเป็นหลักสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลโดยส่วนรวม

## 2. โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียที่มีศักยภาพในขีดความสามารถผลิตพันธุ์ไม้ผลเมืองร้อนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากสภาพของภูมิประเทศ แหล่งน้ำ อากาศ ที่มีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของชนิดพันธุ์ไม้ผลเมืองร้อน รวมทั้งปัจจัยการผลิตและต้นทุนในการผลิตค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศใกล้เคียง และนอกจากนี้ประชากรในประเทศยังเป็นผู้ที่มีความต้องการและนิยมบริโภคผลไม้ ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกสามารถผลิตไม้ผลได้ตามความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศ ตลอดจนต่างประเทศ และในปัจจุบันนี้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านการขนส่ง ตลอดจนการเชื่อมโยงของเส้นทางคมนาคมไปสู่ทุกภาค เป็นผลให้ผู้บริโภคสามารถบริโภคผลไม้ได้ทุกภาค อีกทั้งมีการขนส่งไปตลาดต่างประเทศ ทั้งทางเครื่องบิน รถยนต์ และทางเรือ อันเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูก และมีผู้ทำสวนผลไม้มากขึ้น จึงเป็นการกระจายและเพิ่มผลผลิตสู่ต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่งด้วย

โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน เป็นการดำเนินการขยายผลการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น เมืองร้อนพันธุ์ดี ในพื้นที่ของเกษตรกร จากการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยเกษตรกรได้รับพันธุ์ไม้ผลจากการผลิต และจัดส่งโดยศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะติดตามให้คำแนะนำในการปฏิบัติดูแลรักษา ตลอดจนแนะนำด้านการขยายพันธุ์พืช เมื่อเจริญเติบโตหรือสามารถขยายพันธุ์ได้แล้ว จะต้องนำมาคืนเป็นจำนวน 2 เท่าจากที่ได้รับในครั้งแรก (ฝ่ายศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน, 2536 : 2)

ความเป็นมาของ โครงการเดิมเป็นโครงการที่ริเริ่ม โดยหัวหน้างาน ไม้ผล กรมกลีกรวม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถมีชนิดพืช อันได้แก่ ไม้ผลพันธุ์ดีให้เกษตรกรเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ริเริ่มในครั้งแรกที่ว่าการดำเนินงานในกิจกรรมส่งเสริมการปลูกไม้ผลแบบสวนหลังบ้าน เพื่อให้เกษตรกรผู้ได้รับพันธุ์ไม้ตรงกับความต้องการปลูก บ้านละ 3-15 ต้น (ฝ้ายไม้ผล 2509 : ไม้ระบุหน้า) และต่อมากิจกรรมการส่งเสริมการปลูกไม้ผลแบบสร้างสวนได้มีการพัฒนาตามมา โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรที่ได้รับพันธุ์ไม้จากสำนักงานเกษตรจังหวัด ได้นำชนิดพันธุ์ไม้ผล ไปปลูกรายละ 3-5 ไร่ และทั้งสองกิจกรรมภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน เป็นแนวทางสำหรับการยกฐานะรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น กล่าวคือ แต่เดิมเกษตรกรยังขาดชนิดพืช โดยเฉพาะชนิดพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดีต่าง ๆ เพื่อการบริโภคในครัวเรือน และเพื่อการจำหน่าย สำหรับตลาดเพื่อการบริโภคในท้องถิ่นจึงได้คิดค้น และหาฤทธิวิธี สำหรับเป็นเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนเพื่ออุปสงค์หลักในการมุ่งเน้นให้เกิดรายได้แก่เกษตรกร เพื่อให้มีฐานะรายได้ที่สูงขึ้น ตลอดจนให้รู้จักช่วยเหลือตนเองในเรื่องของการสร้างสวนและการปฏิบัติดูแลรักษา แต่จะเรียกคืนในอัตรา 1 : 2

ต่อมางานไม้ผลได้ยกฐานะเป็นฝ้ายไม้ผล กองส่งเสริมพืชพันธุ์ กรมส่งเสริมการเกษตร ฝ้ายไม้ผลยังคงรักษาและคงไว้ซึ่งโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน โดยยังมีจุดเน้นอยู่ 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ซึ่งในการดำเนินงานก็ยังคงรูปแบบเดิมอยู่ แต่เกษตรกรที่ได้รับชนิดพันธุ์จะมีตัวเลือกมากขึ้นกว่ารูปแบบเดิมกล่าวคือ ให้เกษตรกรเลือกชนิดพันธุ์ได้ตามที่ต้องการ แต่จะต้องอยู่ในเงื่อนไขและศักยภาพในการปลูกของพื้นที่ด้วย ซึ่งกองส่งเสริมพืชพันธุ์ยัง โอนเงินให้สำนักงานเกษตรทั้ง 73 จังหวัด ดำเนินการจัดการซื้อส่งให้เกษตรกรภายใต้โครงการ โดยจะเรียกคืนพันธุ์คืน ในอัตรา 1 : 2 เท่าเดิม

และในช่วง พ.ศ. 2530 จนถึงปัจจุบันฝ้ายไม้ผล กองส่งเสริมพืชพันธุ์เดิมได้ยกฐานะเป็นกองส่งเสริมพืชสวน ซึ่งยังมีศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน 12 ศูนย์ทั่วประเทศ อยู่ในการกำกับดูแลและการบริหารงานด้วยตามแผนและกรอบอัตรากำลัง ซึ่งได้กำหนดไว้ตั้งแต่ปี 2530 จนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้มีการปรับปรุงโครงการส่งเสริมการสร้าง



สวนและสวนหลังบ้าน ให้ใช้ชื่อโครงการว่า “โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน” ให้ตรงกับความต้องการของตลาด ซึ่งกองส่งเสริมพืชสวนกำหนดให้ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน 12 ศูนย์ทั่วประเทศ เป็นผู้ดำเนินการผลิตชนิดพันธุ์ไม้ผลให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร ซึ่งผ่านการวิเคราะห์โครงการจากกลุ่มไม้ผล งานศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนผลิต แล้วกระจายพันธุ์ดีส่งมอบให้สำนักงานเกษตรจังหวัด 73 จังหวัด เพื่อกระจายพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดีเหล่านี้ให้แก่เกษตรกร แต่จะมีเงื่อนไขในด้านการกำหนดชนิดพืชจากเดิมไม่มีการกำหนดชนิดพืช เพื่อความกระชับของโครงการทั้งในด้านการผลิตชนิดพืชจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน และมุ่งเน้นเพื่อการจำหน่ายผลผลิตสำหรับตลาดในท้องถิ่น และการส่งออกเพื่อจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ซึ่งเกษตรกรจะต้องคืนพันธุ์ดีสู่โครงการในอัตรา 1 : 2 และในขั้นนี้เริ่มส่งผลให้เกิดปัญหาระหว่างนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดบางจังหวัดกับกลุ่มไม้ผล กองส่งเสริมพืชสวน ในด้านชนิดพันธุ์พืชไม้ผลสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับผิดชอบงานพืชสวน โดยจุดเน้นเรื่องของพันธุ์ที่ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนผลิต ไม่ตรงกับชนิดพันธุ์ที่จังหวัดขอมาในระบบ กชช. (กองส่งเสริมพืชสวน, 2530, 2533, 2536 : ไม่ระบุหน้า)

ต่อมา กรมส่งเสริมการเกษตรได้มีคำสั่งที่ 878/2534 ลงวันที่ 24 เมษายน 2534 จัดตั้งฝ่ายศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ให้มีบทบาทหน้าที่กำกับดูแลและการบริหารงานโครงการ บุคลากรและงบประมาณของศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2534 : ไม่ระบุหน้า) จึงได้มีการปรับปรุงโครงการดังกล่าวใหม่ ให้มีชื่อโครงการว่า โครงการผลิตพันธุ์ไม้ผลและพืชสวนอื่น ๆ โดยมีแนวคิดในการขยายผลโครงการจากไม้ผลให้มีชนิดพืชอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมของโครงการด้วยเช่น สมุนไพร, ไม้ดอกไม้ประดับ ฯลฯ แต่ในส่วนของไม้ผลได้กำหนดไว้ 6 ชนิดพืช ซึ่งมีศักยภาพการส่งออกได้เหมือนเดิม คือ มะม่วง ลำไย ลิ้นจี่ ทุเรียน มังคุด ลองกอง แต่ให้เพิ่มกิจกรรมด้านการกำหนดเทคโนโลยี กล่าวคือ ให้เกษตรกรภายใต้โครงการรับเทคโนโลยีโดยการฝึกอบรมด้านการสร้างสวน การปฏิบัติดูแลรักษา และการขยายพันธุ์พืชจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน 12 ศูนย์ใน 73 จังหวัด และยังคงกำหนดให้เกษตรกรภายใต้โครงการต้องคืนพันธุ์ในอัตรา 1 : 2 เหมือนเดิม

โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน เป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อเกษตรกรซึ่งกองส่งเสริมพืชสวนได้ยึดต้นแบบของเดิม และบางส่วนได้ปรับปรุงให้กระชับสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร และนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนในปัจจุบัน ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการไว้ดังนี้

1. เพื่อยกฐานะรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น
2. เพื่อให้มีสวนไม้ผลที่มีชนิดพันธุ์และคุณภาพของผลผลิต ตรงตามความต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้น 60 เปอร์เซ็นต์
3. เกษตรกรจะได้รับผลผลิตจากการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ประดับและใช้บริโภคและจำหน่ายเพิ่มรายได้
4. เพื่อลดพื้นที่การปลูกพืชไร่บางชนิดที่ให้ผลตอบแทนค่อนข้างต่ำ
5. เน้นการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า

โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน เป็นโครงการที่ต้องการเน้นให้มีการขยายผล โดยขยายปริมาณพื้นที่ปลูกให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้สีเขียว อันเป็นแหล่งรักษาความสมดุลย์ทางธรรมชาติให้เกิดความชุ่มชื้น ป้องกันความแห้งแล้ง ประชาชนผู้บริโภคผลไม้จะมีแหล่งบริโภค ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างสุขภาพของร่างกาย และความแข็งแรงแห่งสุขภาพของผู้ได้รับการบริโภคประการหนึ่งด้วย นอกจากนี้เกษตรกรผู้ปลูกภายใต้โครงการดังกล่าว จะได้รับเทคโนโลยีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งเกษตรกรจะได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า โดยภาครัฐได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการไว้ดังนี้ คือ (ฝ่ายศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน, 2536 : 3)

ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมการสร้างสวน

1. จังหวัดคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจด้านการสร้างสวนไม้ผล และเป็นกลุ่มที่มีการรวมตัวอย่างมีคุณภาพ
2. สมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อส่งเสริมรายละเอียด 1 แปลง ๆ ละ 5 ไร่



3. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ดำเนินการผลิตชนิดพันธุ์ไม้ผล และดำเนินการขนส่งถึงสำนักงานเกษตรจังหวัด
4. สำนักงานเกษตรจังหวัดรับพันธุ์ไม้แล้ว ต้องดูแลรักษาตามหลักวิชาการ ก่อนนำส่งสมาชิกกลุ่มเกษตรกร
5. จังหวัดจะต้องให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้จัดทำแปลงส่งเสริมการสร้างสวน จัดทำสัญญายืมพันธุ์ไม้เป็นหลักฐานเพื่อการตรวจสอบด้วย
6. สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้จัดทำแปลงส่งเสริมจะต้องคืนพันธุ์ไม้ให้กับทางราชการ เพื่อทางราชการจะได้จัดสรรนำไปแจกจ่ายให้กับสมาชิกกลุ่มเกษตรกรรายอื่น ๆ จำนวนที่จะต้องส่งคืน 2 เท่าของพันธุ์ที่ได้รับ
7. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรติดตามและให้คำแนะนำ เรื่องของเทคโนโลยีด้านการปฏิบัติดูแลรักษาและการสร้างสวนอย่าง ใกล้เคียงและสม่ำเสมอ

#### ขั้นตอนการดำเนินงานส่งเสริมการสร้างสวนหลังบ้าน

1. จังหวัดคัดเลือกเกษตรกรที่มีความสนใจด้านการปลูกไม้ผลและมีศักยภาพ
2. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน จัดส่งชนิดพันธุ์ไม้ผลถึงสำนักงานเกษตรจังหวัดเท่านั้น
3. จังหวัดรับชนิดพันธุ์ไม้ผลแล้วต้องปฏิบัติดูแลรักษาตามหลักวิชาการด้านการอนุบาลชนิดพันธุ์พืชก่อนนำส่งแก่เกษตรกรภายใต้โครงการ
4. จังหวัดแจกจ่ายชนิดพันธุ์ไม้ผลแก่เกษตรกร ภายใต้โครงการรายละเอียด 5-15 ต้น เพื่อนำไปปลูกในบริเวณบ้านและหลังบ้าน
5. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ติดตามให้คำแนะนำ เรื่องของเทคโนโลยีด้านการปฏิบัติดูแลรักษาและการขยายพันธุ์ไม้ผลอย่าง ใกล้เคียงและสม่ำเสมอ

### 3. การขยายพันธุ์ไม้ผลตามโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน

การขยายพันธุ์ไม้ผล เป็นขบวนการที่ทำให้เกิดการเพิ่มปริมาณต้น ไม้ผลให้มากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงสายพันธุ์ไม้ผลชนิดต่าง ๆ ไว้มิให้สูญพันธุ์ และการกระจายพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดี เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต รวมถึงการผลิตต้นพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดีชนิดต่าง ๆ เป็นการค้าด้วย (อมร นราวางศานนท์ และคณะ, 2532 : 1) วิธีการขยายพันธุ์ไม้ผล แบ่งออกได้เป็น 3 วิธี คือ

1. วิธีการขยายพันธุ์แบบใช้เพศ หมายถึง การขยายพันธุ์ เพื่อให้ได้ต้น ไม้ผลที่  
เกิดขึ้นใหม่ โดยวิธีการเพาะเมล็ด

2. วิธีการขยายพันธุ์แบบไม่ใช้เพศ หมายถึง การขยายพันธุ์ ไม้ผลที่ได้ต้น  
ใหม่จากส่วนของต้น ไม้ผลพันธุ์ดี อันได้แก่ กิ่ง ตา ราก และยอด ซึ่งมีวิธีการขยายพันธุ์อยู่  
หลายวิธี เช่น การตอน การทาบกิ่ง ต่อกิ่ง ติตตา ตัดชำ แยกหน่อ เป็นต้น

3. วิธีการเลี้ยงเนื้อเยื่อ หมายถึง การขยายพันธุ์ ไม้ผลแบบจุลวิธีนิยมใช้ใน  
วัตถุประสงค์ที่ต้องการเพิ่มปริมาณต้นพืชในคราวเดียวกันครั้งละมากๆ วิธีการขยายพันธุ์แบบ  
นี้จะต้องใช้ทุนสูง และในบางครั้งวิธีการขยายพันธุ์แบบนี้มีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น  
ถ้านำส่วนยอดของตาอ่อนที่กำลังเจริญมาเลี้ยงไว้ในอาหารวุ้น เรียกว่า การปั่นตา และ  
ถ้านำต้นอ่อนจากเมล็ดมาเลี้ยงในอาหารวุ้น ก็เรียกว่า เลี้ยงคัพภะ เป็นต้น

ในอดีต การขยายพันธุ์พืชส่วนใหญ่มักใช้วิธีการเพาะเมล็ดเป็นหลักทำให้ได้  
พันธุ์ ไม้ผลที่เกิดขึ้นใหม่มีลักษณะแตกต่าง ไม่ค่อยเหมือนต้นพันธุ์เดิมเป็นส่วนใหญ่ ตกผลช้า มี  
ลักษณะสูงใหญ่ ทำให้ยุ่งยากในการเก็บเกี่ยว และดูแลรักษา ไม้ผลบางชนิดที่ใช้วิธีการ  
ขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ดแล้วไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสายพันธุ์ เช่น มังคุด ในปัจจุบัน  
เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ ในการปลูกพืชได้มีการพัฒนาก้าวหน้าไปมากเปลี่ยนมาใช้  
การขยายพันธุ์พืชแบบไม่ใช้เพศแทน การขยายพันธุ์แบบวิธีเพาะเมล็ดจะใช้เฉพาะบางวัตถุประสงค์  
ประสงค์เท่านั้น เช่น การเพาะเมล็ดเพื่อใช้เป็นต้นตอในการขยายพันธุ์แบบติตตา ทาบกิ่ง  
ต่อกิ่ง ฯลฯ และการเพาะเมล็ดพืชบางชนิดที่ไม่สามารถขยายพันธุ์โดยวิธีการแบบไม่ใช้เพศ  
ได้ หรือได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร เช่น มะพร้าว หมาก มังคุด เป็นต้น การเพาะเมล็ดส่วน  
ใหญ่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่เลวกว่าแม่พันธุ์เดิม แต่ในบางครั้งอาจพบลักษณะที่  
ดีกว่าแม่พันธุ์เดิม ซึ่งเป็นวิธีที่นำมาใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ ไม้ผล เพื่อให้ได้สายพันธุ์ใหม่  
อีกด้วย (อมร นรารวงศานนท์ และคณะ, 2532 : 2-3) และในการดำเนินงานตามโครง  
การดังกล่าว กองส่งเสริมพืชสวนได้กำหนดพันธุ์ส่งเสริมและวิธีการขยายพันธุ์ ไม้ผลใน 6  
ชนิดพืชภายใต้โครงการ โดยยึดหลักทางวิชาการไว้ดังนี้

### มะม่วง

- พันธุ์ที่นิยมปลูกกันทั่วไป ได้แก่ พันธุ์เขียวเสวย น้ำดอกไม้ ทองดำ  
ทั้งกลางวัน ฟ้าลั่น แรด และอกร่อง
- การขยายพันธุ์ โดยวิธีการทาบกิ่งและการเสียบยอด (วันทนา บัณฑิตพันธ์  
และคณะ, 2533 : 4-5)

### ทุเรียน

- พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กระดุมทอง พันธุ์ชะนี พันธุ์ก้านยาว และพันธุ์หมอนทอง
- การขยายพันธุ์ โดยวิธีการทาบกิ่งและการเสียบยอด (วันทนา บัณฑิตพันธ์  
และคณะ, 2533 : 4-5)

### มังคุด

- พันธุ์ มีพันธุ์เดียวแต่อาจแยกเป็น 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์จากนนทบุรี  
เปลือกบาง และสายพันธุ์ทางภาคใต้ เปลือกหนา (วันทนา บัณฑิตพันธ์ และคณะ, 2534 : 2)
- วิธีการขยายพันธุ์ โดยวิธีการเพาะเมล็ด (สถาบันวิจัยพืชสวน, 2534 :  
3-6)

### ลองกอง

- พันธุ์ แบ่งตามลักษณะของผลได้เป็น 2 พันธุ์ คือ พันธุ์หัวบ้าน และพันธุ์หัว  
แหลม
- การขยายพันธุ์ โดยวิธีการเพาะเมล็ด การเสียบกิ่งและการทาบกิ่ง  
(เทียง ตู่แก้ว และ เกริกชัย ธารวัชร, 2532 : 3-7)

### ลำไย

- พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์อีดอ พันธุ์แห้ว พันธุ์เปี้ยวเขียว พันธุ์สีชมพู
- การขยายพันธุ์ โดยวิธีการตอนกิ่งและการทาบกิ่ง (พัฒนา นรมาศ และ  
คณะ, 2534 : 7-11)

## ต้นไม้

- พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์โอวเฮียะ พันธุ์กิมเจ็ง พันธุ์ฮังฮวย พันธุ์ค่อมและพันธุ์จักรพรรดิ

- การขยายพันธุ์ โดยวิธีการตอนกิ่ง การเสียบกิ่งและการติดตา (สรุปการวงศ์ และคณะ, 2534 : 4)

4. มาตรฐานกิ่งพันธุ์ไม้ผลของกองส่งเสริมพืชสวน ตามโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้านได้กำหนดมาตรฐานกิ่งพันธุ์ไม้ผล (กองส่งเสริมพืชสวน, 2535 : 4-10) ไว้ดังนี้

## กิ่งพันธุ์มะม่วง

1. ใช้พันธุ์หนึ่งกลางวัน น้ำดอกไม้ ทองคำ เขียวเสวย แรด ฟ้ามลิ้น
2. จะต้องเป็นพันธุ์ที่ได้จากการทาบกิ่ง และเสียบยอด
3. จะต้องมีความสูงไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร โดยวัดจากโคนต้นถึงยอด
4. สภาพต้นแข็งแรงปราศจากการทำลายของโรคแมลง
5. ภาชนะบรรจุ ถ้าเป็นกระถาง จะต้องมีส่วนผ่าศูนย์กลางประมาณ 8 นิ้ว ถ้าเป็นถุงพลาสติก มีขนาดประมาณ 8x10 นิ้ว (กว้าง x ยาว) มีสภาพดี สามารถขนส่งไประยะทางไกลได้สะดวก และใช้ดินผสมเป็นวัสดุเพาะชำ
6. ต้องชำในภาชนะเป็นเวลานาน มีการเจริญของรากเห็นได้ชัดเจนที่ข้างภาชนะบรรจุ (ถ้าเป็นพลาสติก) หรือจากการสุ่มถอนขึ้นมาดู (ถ้าเป็นกระถางหรือถุงพลาสติกดำ ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอก)
7. ช่วงเดือนที่ต้องการปลูก มิถุนายน - กรกฎาคม

## กิ่งพันธุ์ทุเรียน

1. ต้องเป็นต้นพันธุ์ที่ได้จากการเสียบยอดและการทาบกิ่ง
2. ต้นมีความสูงไม่ต่ำกว่า 30 เซนติเมตร โดยวัดจากโคนต้นระดับดินถึงปลายยอด
3. สภาพต้นแข็งแรงสมบูรณ์ ปราศจากการทำลายของโรคแมลง ในลักษณะที่อาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเจริญของต้นพันธุ์ได้



4. ภาชนะบรรจุ ถ้าเป็นกระถางต้องมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 8 นิ้ว (ขอบนอกของกระถาง) ถ้าเป็นถุงพลาสติกต้องมีขนาดประมาณ 8 x 10 นิ้ว (กว้างxยาว) มีสภาพดี สามารถขนส่งไประยะทางไกลได้สะดวกและใช้ดินผสมเป็นวัสดุเพาะชำ
5. ต้องชำในภาชนะเป็นเวลานาน มีการเจริญของรากเห็นได้ชัดข้างภาชนะบรรจุ (ถ้าเป็นพลาสติกใส) หรือจากการลุ่มถอนขึ้นมาดู (ถ้าเป็นกระถางหรือถุงพลาสติกดำ) ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้ จากภายนอก
6. ช่วงเดือนที่ต้องการปลูก มิถุนายน - กรกฎาคม

#### กิ่งพันธุ์มังคุด

1. เป็นต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะเมล็ด
2. ต้นมีความสูงไม่ต่ำกว่า 40 เซนติเมตร โดยวัดจากโคนต้นระดับดินถึงปลายยอด
3. สภาพต้นแข็งแรงสมบูรณ์ปราศจากการทำลายของโรคแมลง ในลักษณะที่อาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของต้นพันธุ์
4. ภาชนะบรรจุเป็นกระถางต้องมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 8 นิ้ว ถ้าเป็นถุงพลาสติกมีขนาดประมาณ 3 X 10 นิ้ว (กว้างxยาว) มีสภาพดี สามารถขนส่งไประยะทางไกลได้สะดวก ใช้ดินผสมวัสดุเพาะชำ
5. ต้องชำในภาชนะเป็นเวลานาน มีการเจริญของรากเห็นได้ชัดที่ข้างภาชนะบรรจุ (ถ้าเป็นถุงพลาสติกใส) หรือจากการถอนลุ่มขึ้นมาดู (ถ้าเป็นกระถางหรือถุงพลาสติกดำ) ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอก
6. ช่วงเดือนที่ต้องการปลูก มิถุนายน-กรกฎาคม

#### กิ่งพันธุ์ลองกอง

1. ต้องเป็นต้นพันธุ์ที่ได้จากการเสียบยอด การเพาะเมล็ดและการทาบกิ่ง
2. ต้นมีความสูงไม่ต่ำกว่า 30 เซนติเมตร โดยวัดจากโคนต้นระดับดินถึงปลายยอด

3. สภาพต้านแข็งแรงสมบูรณ์ปราศจากการทำลายของโรคแมลง ในลักษณะที่อาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเจริญของต้นพันธุ์ได้

4. ภาชนะบรรจุเป็นกระถางต้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 8 นิ้ว (ขอบนอกของปากกระถาง) ถ้าเป็นถุงพลาสติกต้องมีขนาดประมาณ 8 x 10 นิ้ว (กว้างxยาว) ถ้าเป็นชะลอมไม้ไผ่ ต้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 6 นิ้ว มีสภาพดี สามารถขนส่งไประยะทางไกลได้สะดวก และใช้ดินผสมเป็นวัสดุเพาะชำ

5. ต้องชำในภาชนะเป็นเวลานาน มีการเจริญของรากเห็นได้ชัดที่ข้างภาชนะบรรจุ (ถ้าเป็นพลาสติกใส) หรือจากการลุ่มถอนขึ้นมาดู (ถ้าเป็นกระถางหรือถุงพลาสติกดำ) ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอก

6. ช่วงเดือนที่ต้องการปลูก มิถุนายน - กรกฎาคม

#### กิ่งพันธุ์ลำไย

1. ใช้พันธุ์อีดอ สีชมพู เบี้ยวเขียว และแก้ว
2. เป็นต้นพันธุ์ที่ได้จากการตอนและการทาบกิ่ง
3. มีความสูงไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร โดยวัดจากโคนต้นระดับดินถึงปลายยอด

4. สภาพต้านแข็งแรง สมบูรณ์ ปราศจากการทำลายของโรคแมลงในลักษณะที่อาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเจริญของต้นพันธุ์ได้

5. ภาชนะบรรจุ ถ้าเป็นกระถางต้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 8 นิ้ว (ขอบนอกของปากกระถาง) ถ้าเป็นถุงพลาสติกต้องมีขนาดประมาณ 8x10 นิ้ว (กว้างxยาว) มีสภาพดี สามารถขนส่งไประยะทางไกลได้สะดวก และใช้ดินผสมเป็นวัสดุเพาะชำ

6. ต้องชำในภาชนะเป็นเวลานาน มีการเจริญของรากเห็นได้ชัดที่ข้างภาชนะบรรจุ (ถ้าเป็นพลาสติกใส) หรือจากการลุ่มถอนขึ้นมาดู (ถ้าเป็นกระถางหรือถุงพลาสติกดำ) ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอก

7. ช่วงเดือนที่ต้องการปลูก มิถุนายน - กรกฎาคม

## กิ่งพันธุ์ลินจี่

1. ใช้พันธุ์ยังช่วย โอวเฮียะ กิมเจ็ง จักรพรรดิ และพันธุ์ค่อม
2. เป็นต้นพันธุ์ที่ได้จากการตอน
3. ต้นมีความสูงไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร โดยวัดจากโคนต้นระดับดินถึงปลายยอด
4. สภาพต้นแข็งแรง สมบูรณ์ ปราศจากการทำลายของโรคแมลงในลักษณะที่อาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเจริญของต้นพันธุ์ได้
5. ภาชนะบรรจุ ถ้าเป็นกระถางต้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 8 นิ้ว (ขอบนอกของปากกระถาง) ถ้าเป็นถุงพลาสติกต้องมีขนาดประมาณ 8 x 10 นิ้ว (กว้างxยาว) มีสภาพดี สามารถขนส่งไประยะทางไกลได้สะดวกและใช้ดินผสมเป็นวัสดุเพาะชำ
6. ต้องชำในภาชนะเป็นเวลานาน มีการเจริญของรากเห็นได้ชัดที่ข้างภาชนะบรรจุ (ถ้าเป็นพลาสติกใส) หรือจากการถอนขึ้นมาดู (ถ้าเป็นกระถางหรือถุงพลาสติกดำ) ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอก
7. ช่วงเดือนที่ต้องการปลูก มิถุนายน - กรกฎาคม

## 5. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน

จากผลการดำเนินงาน ตามโครงการในระยะเวลาที่ผ่านมาชนิดพันธุ์ไม้ผลที่ผลิตจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนก็ยังไม่ตรงกับความต้องการของนักวิชาการเกษตร ผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด ในด้านของความต้องการชนิดพันธุ์ไม้ผลของ ไม้ผลที่ต้องการ วิธีการขยายพันธุ์ที่ต้องการภาชนะที่บรรจุชนิดพันธุ์ไม้ผล ขนาดความกว้างยาวของภาชนะบรรจุชนิดพันธุ์ไม้ผล วัสดุเพาะชำที่ต้องการ ช่วงเดือนต้องการกิ่งพันธุ์ วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์ อายุของกิ่งพันธุ์ ความสูงของกิ่งพันธุ์ ตลอดจนระยะเวลาต้องการในการตรวจสอบหลังได้รับพันธุ์ไม้แล้ว เพื่อส่งผลให้มีคุณภาพสูงสุดของชนิดพันธุ์ไม้ผลก่อนถึงมือเกษตรกรภายใต้โครงการ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าว กองส่งเสริมพืชสวนได้จัดสัมมนานักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด ในปีงบประมาณ 2536 ขึ้นและข้อยุติจากการสัมมนาเพิ่มเติมคือ ให้กองส่งเสริมพืชสวนแจ้งบัญชี

รายชื่อต้นแม่พันธุ์ของศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ตลอดจนปริมาณการผลิต เพื่อกำหนดแผนการผลิตประจำปีให้นักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดได้ทราบก่อนที่จะนำไปจัดทำแผนความต้องการจากพื้นฐานความต้องการของเกษตรกรให้สอดคล้องกันก่อนนำเสนอกองส่งเสริมพืชสวน เพื่อให้เกิดความสมดุลย์ในด้านแผนการผลิตของศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน และความต้องการของเกษตรกรในจังหวัดให้สอดคล้องซึ่งกันและกันเพื่อแก้ปัญหาในสวนหนึ่ง (กองส่งเสริมพืชสวน, 2536 : ไม่ระบุหน้า) และจากรายงานการประชุมหัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ครั้งที่ 2/2536 ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ฝ่ายศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน, 2536 : 9) ระบุว่า การปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้านที่ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน จำนวน 12 ศูนย์ รับผิดชอบในการจัดส่งพันธุ์ไม้ให้กับจังหวัดทั่วประเทศ 73 จังหวัดนั้น มีปริมาณมากส่งผลให้มาตรฐานและคุณภาพของต้นพันธุ์ไม้ผลไม่ได้มาตรฐาน ตลอดจนการส่งให้จังหวัดไม่ตรงตามฤดูกาล พร้อมทั้งเกิดความเสียหายในการขนส่งอีกด้วย และบางครั้งสำนักงานเกษตรจังหวัดไม่รับพันธุ์ไม้ที่ผลิตโดยศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ซึ่งจะต้องส่งเจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ไปทำความเข้าใจกันทำให้เสียเวลาและงบประมาณในส่วนนี้ค่อนข้างมาก

จากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ซึ่งดำเนินงานครอบคลุมทั่วประเทศทั้ง 73 จังหวัด มีนักวิชาการเกษตรประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบงานพืชสวน และเพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการนี้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย นักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการที่จะดำเนินงาน ตามโครงการตั้งแต่การคัดเลือกพื้นที่ปลูก คัดเลือกเกษตรกรผู้ปลูก คัดเลือกชนิดพันธุ์พืช การปฏิบัติดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว ตลอดจนการตลาด โดยเฉพาะการคัดเลือกชนิดพืชและพันธุ์พืช เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำมาพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบถึงลักษณะของพันธุ์ไม้ ตามโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้านของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานด้านพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและน่าสนใจศึกษา เพื่อสนองความต้องการของนักวิชาการเกษตรประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด อันจะส่งผลให้การดำเนินงานตามโครงการบรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งเป็นผลดีแก่เกษตรกรและทางราชการต่อไป



## ภาคสรุป (Overview)

มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐที่มีความต้องการในทุก ๆ ด้าน และความต้องการของมนุษย์จะไม่มีสิ้นสุด ซึ่งรูปแบบความต้องการของมนุษย์จะเป็นลำดับขั้นตอนจากต่ำไปสูงตามทฤษฎีของ Maslow คือความต้องการขั้นพื้นฐาน ความมั่นคงปลอดภัย การยกย่องในสังคม เกียรติยศชื่อเสียงและความสำเร็จสมหวังในชีวิต เพื่อตอบสนองความต้องการ ดังนั้น ในการบริหารงานของทุกหน่วยงาน ผู้บริหารจึงควรเข้าใจถึงความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน เพื่อที่จะสามารถเลือกใช้ปัจจัยหรือหาตัวกำหนดความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน

โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้านเป็นโครงการหนึ่งที่ต้องการเน้นให้มีการขยายผล โดยขยายปริมาณพื้นที่ปลูกให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้สีเขียวอันเป็นแหล่งรักษาความสมดุลย์ทางธรรมชาติให้เกิดความชุ่มชื้น ป้องกันความแห้งแล้ง ประชาชนผู้บริโภคน้ำผลไม้จะได้มีแหล่งบริโภค ตลอดจนเป็นการสร้างเสริมสุขภาพร่างกาย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงการผลิตพันธุ์พืชสวน เพื่อให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของผู้รับผิดชอบงานพืชสวน

ดังนั้น ขอบเขตของแนวทางการวิจัยครั้งนี้ จึงมุ่งศึกษาถึงลักษณะของกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดในประเทศไทย ดังนี้คือ ชนิดและพันธุ์ของไม้ผล การขยายพันธุ์ ภาชนะบรรจุ วัสดุเพาะชำ ขนาดของภาชนะบรรจุ ขนาดความสูงของกิ่งพันธุ์ ช่วงเดือนที่ต้องการรับพันธุ์ไม้ วิธีการขนส่งพันธุ์ไม้ ตลอดจนสถานที่ที่ต้องการให้จัดส่งพันธุ์ไม้ผล

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การวิจัยเรื่อง “ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวน และสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดในประเทศไทย” ได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

#### สถานที่ดำเนินการวิจัย

(Locale of the Study)

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่ 73 จังหวัดของประเทศไทย ซึ่งมีนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด ทั้งนี้นักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด ถูกเลือกดำเนินการวิจัยด้วยเหตุผลดังนี้คือ

1. พื้นที่ดำเนินการทั้ง 73 จังหวัด เป็นพื้นที่ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินเป็นเขตส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ครอบคลุมทั้ง 6 ชนิดพืชคือ มะม่วง ทุเรียน ลองกอง มังคุด ลำไย และลิ้นจี่ ประกอบกับชนิดพืชเหล่านี้ สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรที่ได้แจ้งขอรับการสนับสนุนกิ่งพันธุ์ไม้ผลตามระบบ กษช. ผ่านนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด ทั้ง 73 จังหวัด

2. สถานที่ดำเนินการทั้ง 73 จังหวัด เป็นเขตรับผิดชอบบริการพันธุ์ไม้ของศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนทั้ง 12 ศูนย์ คือ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา ระยอง เลย ยโสธร นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี กระบี่ และยะลา ซึ่งมีจำนวนต้นแม่พันธุ์ไม้ผลสามารถที่จะผลิตโดยการขยายพันธุ์สนับสนุนได้ทั้ง 73 จังหวัด แต่ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลที่ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนผลิตสำหรับโครงการส่งเสริมการ-

สร้างสวนและสวนหลังบ้าน ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดทั้ง 73 จังหวัด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทราบข้อมูล และความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานภายใต้โครงการ ซึ่งจะได้นำผลของการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขในคราวต่อไป

### ผู้ให้ข้อมูล

(The Respondents)

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนที่ปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร สังกัดสำนักงานเกษตรจังหวัด ทั้ง 73 จังหวัดในประเทศไทย คิดเป็นจำนวน 73 คน โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ทั้งนี้เพราะประชากรที่ศึกษามีจำนวนไม่มากนัก การที่มีประชากรไม่มากและเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดนั้น นำชัย ทนุผล, (2531 : 52) ได้กล่าวสนับสนุนว่า "งานวิจัยใดที่อยู่ในวิสัยจะศึกษาข้อมูลได้ทุกหน่วย ก็ควรจะศึกษาประชากรทั้งหมดเพื่อความถูกต้องแม่นยำ "

### เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

(Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามที่เป็นทั้งคำถามแบบปลายปิด (close ended question) และคำถามแบบปลายเปิด (open ended question) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาที่รับผิดชอบและจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบในการบริหารโครงการ

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้านตามความต้องการของผู้ให้ข้อมูลในด้านชนิดของพันธุ์

วิธีการขยายพันธุ์ ภาชนะที่ใช้บรรจุ ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ วัสดุเพาะชำ เดือนที่ต้องการ  
การรับพันธุ์ไม้ วิธีการขนส่ง อายุของกิ่งพันธุ์ ความสูงของกิ่งพันธุ์และระยะเวลาในการ  
ตรวจสอบพันธุ์ไม้ ลักษณะของพันธุ์ไม้ผลที่ศึกษามีจำนวน 6 ชนิดคือ มะม่วง ทุเรียน ลำไย  
ลิ้นจี่ มังคุด และลองกอง

ตอนที่ 3 เพื่อเป็นคำถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของลักษณะ คือพันธุ์  
ไม้ผลที่ได้รับมาจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ตลอดจนข้อ เสนอแนะและแนวทาง  
แก้ไขตามความต้องการของผู้ให้ข้อมูล

### นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational Definitions)

**เพศ** หมายถึง เพศชายหรือหญิงซึ่งมีลักษณะที่แสดงความแตกต่างกันของผู้ให้  
ข้อมูล

**อายุ** หมายถึง อายุบริบูรณ์ของผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่ เกิดจนถึง เวลานั้นที่กข้อมูล

**ระดับการศึกษา** หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาที่ผู้ให้ข้อมูลได้รับจากสถาบัน  
การศึกษาทั้งของภาครัฐและ เอกชน

**ระดับตำแหน่ง** หมายถึง ระดับชั้น (ซี) ของนักวิชาการเกษตรประจำสำนัก  
งานเกษตรจังหวัดซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่บันทึกข้อมูล

**ระยะเวลาที่รับผิดชอบโครงการ** หมายถึง ระยะเวลาเป็นปีในการปฏิบัติ  
ราชการรับผิดชอบโครงการด้านพืชสวน

**จำนวนอำเภอที่รับผิดชอบในโครงการ** หมายถึง จำนวนอำเภอที่อยู่ในความ  
รับผิดชอบในการดำเนินงานการจัดทำโครงการด้านพืชสวน



**ลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผล** หมายถึง ลักษณะของกิ่งและรูปทรงพันธุ์ไม้ผลที่ใช้ดำเนินการภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ชนิดของพันธุ์ วิธีการขยายพันธุ์ ภาชนะที่บรรจุ ขนาดของภาชนะบรรจุ วัสดุเพาะชำ เดือนที่ต้องการรับพันธุ์ไม้ วิธีการขนส่ง อายุของกิ่งพันธุ์ ความสูงของกิ่งพันธุ์ และระยะเวลาในการตรวจรับพันธุ์ไม้ วัตถุประสงค์โดยนำคำตอบในแต่ละคำถามมาแจกแจงความถี่

#### การทดสอบแบบสอบถาม

#### (Pre-testing of the Instrument)

เนื่องจากแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนั้นแบบสอบถามจึงจำเป็นต้องทดสอบทั้งความตรง (validity) และความเที่ยง (reliability)

ด้านการทดสอบความตรง (validity) ใช้วิธีนำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวิเคราะห์ ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมพืชสวน กรมส่งเสริมการเกษตร และอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขให้ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาที่ใช้วัด (content validity) มากยิ่งขึ้น

ด้านการทดสอบความเที่ยงนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบความเป็นปรนัย (objectivity) กับนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน กองส่งเสริมพืชสวน กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 10 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในคำถามแล้วนำมาปรับปรุงจนทุกคำถามมีความเป็นปรนัย และนำไปรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล

## วิธีการรวบรวมข้อมูล (Data Gathering)

การรวบรวมข้อมูลการศึกษารั้วนี้ ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแบบวัตถุประสงค์ โดยจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้ให้ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ถึงกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดในประเทศไทย
2. กรมส่งเสริมการเกษตรทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดและเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด โดยส่งแบบสอบถามพร้อมซอง แสตมป์ เพื่อให้นักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด กรอกข้อมูลแล้วส่งคืนผู้วิจัยต่อไป
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล สรุปผลและรายงานผลการศึกษา

## การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาถอดรหัส จัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS/PC+) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ

1. ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ในการจัดลำดับชั้นของลักษณะส่วนบุคคล สังคม และลักษณะของกิ่งพันธุ์ไม้ผล ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูล

2. ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)  
เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของลักษณะส่วนบุคคล สังคมของผู้ให้ข้อมูล

#### ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

#### (Study Duration)

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนมกราคม 2536 ถึง  
เดือนมกราคม 2537 รวมระยะเวลา 12 เดือน



## บทที่ 4

### ผลการวิจัยและวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผล ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการ เกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดในประเทศไทยทั้ง 73 จังหวัด คิดเป็นจำนวน 73 คน การนำเสนอผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ในครั้งนี้ ได้แบ่งแยกการนำเสนอเป็นตอนได้ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาที่รับผิดชอบและจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบในการบริหารโครงการ

ตอนที่ 2 ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของผู้ให้ข้อมูลในด้านชนิดของพันธุ์ วิธีการขยายพันธุ์ ภาชนะที่ใช้บรรจุ ขนาดของภาชนะบรรจุ วัสดุที่ใช้เพาะชำ อายุของกิ่งพันธุ์ ความสูงของกิ่งพันธุ์ เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์ วิธีการขนส่งพันธุ์ และระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ ซึ่งประกอบด้วยชนิดของพันธุ์ไม้ผล จำนวน 6 ชนิดได้แก่ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มังคุด และลองกอง

ตอนที่ 3 ปัญหาในการรับมอบกิ่งพันธุ์ไม้ผลและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในทรรศนะของผู้ให้ข้อมูล



## ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของผู้ให้ข้อมูล

### 1. เพศ

เพศ เป็นลักษณะที่แตกต่างของผู้ให้ข้อมูล จากผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมด (95.90 เปอร์เซ็นต์) เป็นเพศชาย ส่วนอีก 4.10 เปอร์เซ็นต์ เป็นเพศหญิง สำหรับเพศของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เกือบทั้งหมดเป็นเพศชาย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า แต่เดิมนั้นนักวิชาการเกษตรส่วนมากดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในระดับตำบลมาก่อน และส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย ดังนั้น เมื่อมีการขยายอัตรากำลังตําแหน่งนักวิชาการเกษตรประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตรจึงมีนโยบายให้จังหวัดคัดเลือกเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีทางการเกษตรเข้ามาช่วยงานและดำรงตำแหน่งนี้

ตาราง 1 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามเพศ

เพศ	จำนวน (N=73)	เปอร์เซ็นต์
ชาย	70	95.90
หญิง	3	4.10
รวม	73	100

### 2. อายุ

อายุ หมายถึง อายุบริบูรณ์ของผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่เกิดจนถึงเวลาบันทึกข้อมูล ผลการวิจัยในตาราง 2 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุมากที่สุดคือ 53 ปี และน้อยที่สุดคือ 32 ปี สำหรับอายุเฉลี่ยของผู้ให้ข้อมูลคือ 39 ปี โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.10 แสดงว่า ผู้

ให้ข้อมูลมีอายุที่ไม่ต่างกันมากนัก สำหรับอายุของผู้ให้ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-50 ปี ซึ่งผู้ที่มีอายุในช่วงนี้ สุชา จันทน์เอม (2531 : 54) กล่าวว่า เป็นช่วงที่บุคคลมีพลังกำลังแข็งแรง มีความสามารถและทำงานได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (2526 : 43) กล่าวสนับสนุนว่า เป็นช่วงที่บุคคลต้องขยันขันแข็ง ทำงานแข่งกับเวลาและทำงานหนัก ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และ ประสิทธิภาพสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

**ตาราง 2** จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามอายุ

อายุ	จำนวน (N=73)	เปอร์เซ็นต์
31-40 ปี	46	63.00
41-50 ปี	26	35.60
51 ปีและมากกว่า	1	1.40
<b>รวม</b>	<b>73</b>	<b>100</b>
$\bar{x} = 38.93$	S.D. = 4.01	R = 32-53

### 3. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาที่ผู้ให้ข้อมูลได้รับจากสถาบัน การศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ผลการวิจัยในตาราง 3 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (87.70 เปอร์เซ็นต์) ระบุว่า จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการเกษตรหรือเทียบเท่า และ 12.30 เปอร์เซ็นต์ ระบุว่า จบการศึกษาระดับปริญญาโททางการเกษตรหรือเทียบเท่า จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องมา จาก การกำหนดคุณสมบัติของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กล่าวคือ ผู้ที่จะ ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร จะต้องเป็นบุคคลที่คณวุฒิระดับปริญญาตรีทางการเกษตร

หรือเทียบเท่า เพราะว่าตำแหน่งนักวิชาการเกษตร เป็นตำแหน่งที่ต้องการบุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางการเกษตรอย่างกว้างขวางทั้งด้านงานวิจัย งานวิชาการ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร นอกจากนี้มีนักวิชาการเกษตรบางท่านได้ศึกษาเพิ่มเติมภายหลังที่เข้ารับราชการแล้ว ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยการลาศึกษาต่อโดยตรงหรือใช้เวลาว่างศึกษาในช่วงวันเสาร์และอาทิตย์ ซึ่งมีสถาบันทางการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ศึกษาเพิ่มเติมโดยไม่จำเป็นต้องลาศึกษาต่อ เช่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น ซึ่ง สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (2526 : 3-4) กล่าวไว้ว่า เป็นความต้องการของบุคคลที่ต้องการจะพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ เป็นไปได้มากที่สุด และต้องการปรับอาชีพให้ทันกับความเจริญเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว และยังเป็นความจำเป็นของหน่วยงานที่จะต้องส่งเสริมพัฒนาบุคลากรของตนเองให้ฝึกฝนหรือพัฒนาอาชีพเพิ่มขึ้น ให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ความชำนาญเพิ่มเติมหลังจากทำงานต่อเนื่องมาแล้ว

### ตาราง 3 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (N=73)	เปอร์เซ็นต์
ปริญญาตรี	64	87.70
ปริญญาโท	9	12.30
รวม	73	100

#### 4. ระดับตำแหน่ง

ระดับตำแหน่ง หมายถึง ระดับชั้น (ซี) ของนักวิชาการเกษตร ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่บันทึกข้อมูล ผลการวิจัยในตาราง 4 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก (61.60 เปอร์เซ็นต์) ระบุว่า ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร 5

รองลงมา 34.26 เปอร์เซนต์ ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร 6 และอีก 4.10 เปอร์เซนต์ ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร 4 สำหรับตำแหน่งของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่ ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร 5 และ 6 ทั้งนี้เนื่องมาจาก การกำหนดระดับตำแหน่งตามโครงสร้างการบริหารงานของกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวคือ ตามโครงสร้างของสำนักงานเกษตรจังหวัด จะมีผู้บริหาร 1 คน คือ เกษตรจังหวัด และมีผู้ช่วยเกษตรจังหวัดอีก 2 คน คือ ฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ ซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้ช่วยเกษตรจังหวัด ฝ่ายวิชาการ ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตรระดับ 7 จึงส่งผลให้ผู้ได้บังคับบัญชาในสายงานวิชาการ ดำรงตำแหน่งอยู่ในระดับ 5 และ 6 เป็นส่วนใหญ่

**ตาราง 4** จำนวนและเปอร์เซนต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามระดับตำแหน่ง

ระดับตำแหน่ง	จำนวน (N=73)	เปอร์เซนต์
นักวิชาการเกษตร 4	3	4.10
นักวิชาการเกษตร 5	45	61.64
นักวิชาการเกษตร 6	25	34.26
รวม	73	100

#### 5. ระยะเวลาที่รับผิดชอบบริหารโครงการ

ระยะเวลาที่รับผิดชอบบริหารโครงการ หมายถึง ระยะเวลาเป็นปีในการปฏิบัติงานรับผิดชอบโครงการด้านพืชสวน ผลการวิจัยในตาราง 5 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบครึ่งหนึ่ง (46.60 เปอร์เซนต์) ระบุว่า มีระยะเวลาที่รับผิดชอบโครงการระหว่าง 6-10 ปี รองลงมา 38.30 เปอร์เซนต์ รายงานว่า มีระยะเวลาที่รับผิดชอบโครงการระหว่าง 1-5 ปี และอีก 15.10 เปอร์เซนต์ ระบุว่า มีระยะเวลาที่รับผิดชอบโครงการระหว่าง 11 ปี และมากกว่า สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่มีระยะเวลาที่รับผิดชอบโครงการมากที่สุดคือ 15 ปี



และน้อยที่สุดคือ 1 ปี โดยมีระยะเวลาที่รับผิดชอบโครงการเฉลี่ย 7 ปี และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.55 ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีระยะเวลาที่รับผิดชอบบริหารโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตรของผู้ให้ข้อมูลบางคนรับผิดชอบงานด้านพืชสวนมานาน บางคนเพิ่งเข้ามาดำรงตำแหน่ง นอกจากนี้บางจังหวัดมีการโยกย้าย สับเปลี่ยนงานรับผิดชอบกันภายในหน่วยงาน เช่น จากงานพืชสวนไปงานข้าว งานพืชไร่เข้ามาอยู่งานพืชสวนเหล่านี้ เป็นต้น

**ตาราง 5** จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูล แยกตามระยะเวลาที่รับผิดชอบโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน

ช่วงเวลา	จำนวน (N=73)	เปอร์เซ็นต์
1- 5 ปี	28	38.30
6-10 ปี	34	46.60
11 ปีและมากกว่า	11	15.10
รวม	73	100
$\bar{x} = 6.55$	S.D. = 3.55	R = 1-15

**6. อำเภอกับรับผิดชอบบริหารโครงการ**

อำเภอกับรับผิดชอบบริหารโครงการ หมายถึง จำนวนอำเภอกที่อยู่ในความรับผิดชอบในการดำเนินงาน การจัดทำโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ผลการวิจัยในตาราง 6 พบว่าผู้ให้ข้อมูล 46.60 เปอร์เซ็นต์ ระบุว่า มีจำนวนอำเภอกับที่รับผิดชอบ 6-10 อำเภอก รองลงมา 23.30 เปอร์เซ็นต์ รายงานว่า มีจำนวนอำเภอกับที่รับผิดชอบ 11-15 อำเภอก; 13.70 เปอร์เซ็นต์ ระบุว่า มีจำนวนอำเภอกับที่รับผิดชอบ 16-20 อำเภอก; 11.00 เปอร์เซ็นต์ รายงานว่า มีจำนวนอำเภอกับที่รับผิดชอบ 1-5 อำเภอก และ

อีก 5.40 เปอร์เซนต์ ระบุว่า มีจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบ 21 อำเภอและมากกว่า สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนอำเภอรับผิดชอบเพื่อบริหารโครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน มากที่สุดคือ 25 อำเภอ และน้อยที่สุดคือ 3 อำเภอ โดยมีจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบเฉลี่ย 11 อำเภอ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.10 ซึ่งแสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบบริหารโครงการที่แตกต่างกัน เนื่องจากตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินสมัยก่อน ได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็นจังหวัด อำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน ที่ไม่เท่ากัน จึงส่งผลให้อำเภอที่รับผิดชอบในการบริหารโครงการส่งเสริมการสร้างสวน และสวนหลังบ้านมีจำนวนไม่เท่ากันตามไปด้วย

**ตาราง 6** จำนวนและเปอร์เซนต์ของผู้ให้ข้อมูลแยกตามจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบบริหารโครงการ

จำนวนอำเภอ	จำนวน (N=73)	เปอร์เซนต์
1- 5 อำเภอ	8	11.00
6-10 อำเภอ	34	46.60
11-15 อำเภอ	17	23.30
16-20 อำเภอ	10	13.70
21 อำเภอและมากกว่า	4	5.40
<b>รวม</b>	<b>73</b>	<b>100</b>
$\bar{x} = 10.67$	S.D. = 5.10	R = 3-25

**ตอน 2 ลักษณะของกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน**  
**ตามความต้องการของผู้ให้ข้อมูล**

การวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของกิ่งพันธุ์ไม้ผล ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึง ลักษณะของกิ่งพันธุ์ไม้ผล ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตร โดยศึกษาชนิดของไม้ผลจำนวน 6 ชนิดได้แก่ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มังคุด และลองกอง ซึ่งจากผลการวิจัยในตาราง 7 พบว่า

ก. มะม่วง เป็นพืชที่มีจำนวนผู้ให้ข้อมูลต้องการมากที่สุดคือ 68 คน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผลหลาย ๆ ชนิด และแต่ละชนิดก็จะมี การเจริญเติบโตที่แตกต่างกันไป โดยเฉพาะมะม่วงนั้น เป็นชนิดพืชที่มีศักยภาพการปลูกในหลายพื้นที่ ที่สามารถเจริญเติบโตได้เกือบทุกภาคของประเทศไทย และเป็นพืชที่ต้องการอากาศแห้งแล้งก่อนออกดอก ตลอดจนเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นที่ต้องการของตลาดภายในและต่างประเทศ

ข. ทุเรียน เป็นพืชที่มีจำนวนผู้ให้ข้อมูลต้องการรองลงมาคือ 41 คน ทั้งนี้เนื่องจากทุเรียนเป็น ไม้ผลที่ชอบอากาศร้อนชื้น พื้นที่ปลูกควรมีหน้าดินลึก สภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดินประมาณ 5-6.5 อุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ในช่วง 25-30 องศาเซลเซียส ถ้านำทุเรียนไปปลูกในเขตที่อากาศร้อนจัด หรือเย็นจัด อากาศแห้งแล้ง ลมแรง ทุเรียนจะทิ้งใบ เจริญเติบโตช้า และให้ผลผลิตช้า หรืออาจไม่ให้ผลผลิต ซึ่งไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน ดังนั้นแหล่งปลูกทุเรียนที่เหมาะสมจึงอยู่ทางภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และบางพื้นที่ของจังหวัดอุตรดิตถ์และสุโขทัย เท่านั้น

ค. ลองกอง เป็นพืชที่มีจำนวนผู้ให้ข้อมูลต้องการ 34 คน ทั้งนี้เนื่องจากลองกองเป็นพืชที่ชอบอากาศชื้น มีฝนตกชุกสม่ำเสมอ อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตระหว่าง 20-30 องศาเซลเซียส สภาพพื้นที่ควรเป็นที่น้ำไม่ท่วมขัง และมีความสูงน้อยกว่า 600 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ถ้านำลองกองไปปลูกในเขตพื้นที่ที่มีอากาศร้อนจัด

หรือเย็นจัด อากาศแห้งแล้ง จะพบกับปัญหาการเจริญเติบโตช้า และให้ผลผลิตช้าหรืออาจไม่ให้ผลผลิต ดังนั้นแหล่งปลูกลองกองที่เหมาะสม จึงอยู่ทางภาคตะวันออกและภาคใต้ของประเทศไทยเท่านั้น

ง. มังคุด เป็นพืชที่มีจำนวนผู้ให้ข้อมูลต้องการจำนวน 33 คน เนื่องจากว่า มังคุดเป็นไม้ผลที่ชอบอากาศร้อนชื้น อุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ในช่วง 25-30 องศาเซลเซียส ควรมีหน้าดินลึก มีสภาพความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ 5-6 ถ้านำมังคุดไปปลูกในเขตที่อากาศร้อนจัดหรือเย็นจัด อากาศแห้งแล้ง ลมแรง จะพบกับปัญหาใบไหม้ ตันมังคุดเจริญเติบโตช้า และให้ผลผลิตช้า หรืออาจไม่ให้ผลผลิต ดังนั้นแหล่งปลูกมังคุดที่สำคัญจึงอยู่ทางภาคใต้และภาคตะวันออกของประเทศไทย

จ. ลำไย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเพียง 29 ราย ในจำนวนทั้งสิ้น 73 ราย ระบุว่าต้องการพืชชนิดนี้ เป็นเพราะว่า ลำไยเป็นพื้นที่ที่ต้องการดินมีอินทรีย์วัตถุมาก เป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5-6 การเจริญเติบโตและการออกดอกติดผลของลำไยต้องการอุณหภูมิระหว่าง 20-25 องศาเซลเซียส แต่ในช่วงการออกดอกต้องการอุณหภูมิระหว่าง 10-12 องศาเซลเซียส เมื่อติดผลแล้ว แต่ถ้าสูงเกิน 40 องศาเซลเซียส จะทำให้ผลแห้งและแตกได้ ปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 1,200-1,400 มิลลิเมตรต่อปี จึงเหมาะสมสำหรับปลูกในจังหวัดทางภาคเหนือ และบางจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย

ฉ. ลิ้นจี่ เป็นพืชอีกชนิดหนึ่งเช่นกันที่มีนักวิชาการเกษตรจำนวนน้อยคือ 26 คนเท่านั้นที่มีความต้องการกิ่งพันธุ์เพื่อส่งเสริม เนื่องจากลิ้นจี่เป็นไม้ผลที่ต้องการหน้าดินลึก มีอินทรีย์วัตถุสูง สภาพความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 6-7 ดินมีการระบายน้ำดี เป็นเขตที่มีฝนตกเพียงพอ ปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 1,000-1,500 มิลลิเมตรต่อปี อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตประมาณ 30 องศาเซลเซียส และควรมีอุณหภูมิที่หนาวเย็นยาวนานพอเพียงต่อการออกดอก ดังนั้นจึงเหมาะสมที่จะปลูกในเขตของจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทยเท่านั้น



**ตาราง 7** จำนวนของผู้ให้ข้อมูลตามความต้องการชนิดพืชของไม้ผล

ชนิดพืชของไม้ผล	จำนวน (N=73)*	ลำดับที่
มะม่วง	68	1
ทุเรียน	41	2
ลองกอง	34	3
มังคุด	33	4
ลำไย	29	5
ลิ้นจี่	26	6

**หมายเหตุ** \* ผู้ให้ข้อมูลมากกว่า 1 รายการ

สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลต่าง ๆ ดังที่เสนอไว้ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน มีรายละเอียดแต่ละประเด็นของชนิดไม้ผลดังนี้

### 1. มะม่วง

การวิจัยถึงลักษณะของกิ่งพันธุ์มะม่วง ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้านนั้น ผลการวิจัยในตาราง 8 มีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้คือ

1.1 พันธุ์มะม่วง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 59 คน ระบุว่ามีความต้องการมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ รองลงมาคือพันธุ์เขียวเสวย มีจำนวนผู้ต้องการ 49 คน; พันธุ์ฟ้าลั่น มีจำนวน 47 คน; พันธุ์อกร่อง มีจำนวน 35 คน; พันธุ์เรต มีจำนวน 34 คน; พันธุ์ทองดำ มีจำนวน 29 คน และอีกจำนวน 28 คน มีความต้องการพันธุ์หนังกวางวัน สำหรับพันธุ์มะม่วงที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการในครั้งนี่คือ พันธุ์น้ำดอกไม้ เนื่องจากปัจจุบันมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้เป็นพันธุ์ที่ให้ผลตก และติดผลสม่ำเสมอทุกปี มีรสชาติหวาน สามารถบังคับให้ออกนอกฤดูกาลได้ง่าย นอกจากนี้ตลาดทั้งภายในและภายนอกต้องการมากกว่าพันธุ์อื่น ๆ

1.2 **วิธีการขยายพันธุ์** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 58 คน ระบุว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์มะม่วงที่ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการทาบกิ่ง ส่วนวิธีการเสียบยอดมีจำนวนผู้ต้องการ 29 คน ดังนั้น วิธีการขยายพันธุ์มะม่วงที่ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการคือวิธีการทาบกิ่ง เนื่องจากว่าเมื่อนำไปปลูกแล้ว สามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตเร็วกว่าวิธีการอื่น ๆ รวมทั้งเป็นวิธีการขยายพันธุ์ที่นิยมกันเป็นส่วนมาก

1.3 **ภาชนะที่ใช้บรรจุ** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 63 คน ระบุว่ามีความต้องการภาชนะสำหรับใช้บรรจุกิ่งพันธุ์มะม่วงแบบถุงพลาสติกสีดำ รองลงมาคือแบบ쟁ไม้ไผ่สาน มีจำนวนผู้ต้องการ 16 คน และกระถางดินเผา มีจำนวน 6 คน ฉะนั้นภาชนะที่ใช้บรรจุของผู้ให้ข้อมูลที่ต้องการ คือ แบบถุงพลาสติกสีดำ ทั้งนี้เนื่องจากว่าภาชนะสำหรับใช้บรรจุที่เป็นถุงพลาสติกสีดำนั้น มีน้ำหนักเบา ราคาถูก ตลอดจนสะดวกในการเคลื่อนย้าย และสะดวกเมื่อนำไปปลูกลงในแปลง

1.4 **ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 40 คน ระบุว่า มีความต้องการขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุขนาด 8x10 นิ้ว รองลงมาคือขนาด 5x8 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 23 คน; ขนาด 7x10 นิ้ว มีจำนวน 21 คน; ขนาด 9x10 นิ้ว มีจำนวน 13 คนและมีจำนวน 4 คนต้องการขนาด 4x6 นิ้ว สำหรับขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ ผู้ให้ข้อมูลต้องการคือขนาด 8x10 นิ้ว เนื่องจากเป็นขนาดที่มีความเหมาะสม กล่าวคือไม่เล็กและใหญ่จนเกินไป เหมาะสำหรับการเจริญเติบโตของระบบรากและต้นพันธุ์ ก่อนที่จะนำลงปลูกในแปลง

1.5 **วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์ไม้ผลในภาชนะ** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 48 คน รายงานว่าความต้องการวัสดุเพาะชำชนิดขุยมะพร้าวผสมดิน รองลงมาคือ ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ชี้เท้าแกลบ ทราาย จำนวนผู้ต้องการ 25 คน; ขุยมะพร้าวผสมชี้เท้าแกลบ ทราาย ปุ๋ยเคมี จำนวน 24 คน และขุยมะพร้าวผสมทราาย จำนวน 5 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการวัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์ชนิดขุยมะพร้าวผสมดิน อาจเป็นเพราะว่าส่วนผสมของวัสดุเพาะชำที่มีดินผสมอยู่นั้น ในระหว่างเพาะชำจะทำให้ระบบรากสามารถหาธาตุอาหารจากส่วนผสมนี้ เพื่อนำไปเลี้ยงกิ่งพันธุ์ให้มีการเจริญเติบโตที่ดี และเหมาะสมกว่าวิธีการอื่น

1.6 อายุของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 29 คน ระบุว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่มีอายุ 2-3 เดือน รองลงมาคืออายุ 3-4 เดือน มีจำนวนผู้ต้องการ 26 คน; อายุ 1-2 เดือน มีจำนวน 21 คนและอายุ 4-5 เดือน มีจำนวน 16 คน ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่มีอายุ 2-3 เดือน ทั้งนี้เนื่องจากอายุของกิ่งพันธุ์หลังจากที่เราตัดมาเพาะชำและอนุบาลไว้เป็นระยะเวลา 2-3 เดือนนั้น จะทำให้ระบบรากมีการแผ่ขยายที่ดี ซึ่งหากมีเวลาอนุบาลกิ่งพันธุ์น้อยระบบรากยังไม่แผ่ขยาย จะส่งผลให้เมื่อนำไปปลูกอาจจะตายได้

1.7 ความสูงของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 55 คน รายงานว่ามีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่มีความสูงกว่า 12 นิ้ว รองลงมาคือสูง 10-12 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 14 คน; สูง 8-10 นิ้ว มีจำนวน 4 คนและสูง 5-8 นิ้ว มีจำนวนเพียง 1 คน จากผลการวิจัยกล่าวไว้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่มีความสูงกว่า 12 นิ้ว ทั้งนี้เนื่องจาก กิ่งพันธุ์ที่มีความสูงขนาดนี้ จะมีความสมบูรณ์และรูปทรงที่เหมาะสมแก่การนำไปปลูกมากกว่า ตลอดจนเปอร์เซ็นต์การตายจะน้อยลงเช่นกัน

1.8 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 45 คน ระบุว่า มีความต้องการรับกิ่งพันธุ์ไม่ผลช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม รองลงมาคือ ช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม มีจำนวนผู้ต้องการ 33 คน และช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน มีจำนวน 7 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการรับกิ่งพันธุ์มะม่วงช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคมนั้น อาจเป็นเพราะว่าอยู่ในช่วงต้นฤดูฝน ซึ่งถ้าหากนำกิ่งพันธุ์มะม่วงลงปลูกในแปลงช่วงนี้มะม่วงตั้งตัวดีแล้วพอเข้าสู่ฤดูฝน จะส่งผลให้มีการเจริญเติบโต และแตกกิ่งก้านสาขาได้เร็ว

1.9 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 40 คน ระบุว่ามีความต้องการให้ขนส่งด้วยรถบรรทุกด้วยตาข่ายพรางแสง รองลงมาคือ รถบรรทุกระบบพ่นหมอก มีจำนวนผู้ต้องการ 26 คน และรถบรรทุกปรับอุณหภูมิ มีจำนวน 22 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการให้ขนส่งกิ่งพันธุ์ด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง เนื่องจากเป็นวิธีการเหมาะสมที่สุดกับการขนส่งกิ่งพันธุ์มะม่วง เพราะ



เมื่อนำไปส่งตามจังหวัดและอำเภอแล้ว กิ่งพันธุ์มักจะไม่ค่อยชะงักการเจริญเติบโต ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากจังหวัดและอำเภอ มักจะไม่มีโรงเรือนเพาะชำ ถ้าหากขนส่งด้วยวิธีอื่น จะมีผลต่อการปรับตัวของกิ่งพันธุ์ทำให้เหี่ยวเฉาได้

1.10 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 27 คน รายงานว่า มีความต้องการให้ตรวจรับพันธุ์ไม้ช่วงระยะเวลา 30 วัน รองลงมาคือช่วงระยะเวลา 15 วัน มีจำนวน 25 คน; ระยะเวลา 20 วัน มีจำนวน 16 คน และระยะเวลา 10 วัน มีจำนวน 10 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการให้ตรวจรับพันธุ์ไม้ช่วงระยะเวลา 30 วัน อาจเป็นเพราะว่าในบางครั้ง เมื่อจังหวัดและอำเภอจะส่งมอบให้เกษตรกรต้องใช้เวลหลายวัน ซึ่งในระหว่างรอเวลา การส่งให้เกษตรกรนั้นถ้าหากกิ่งพันธุ์ตาย จะทำให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ได้รับกิ่งพันธุ์ไม่ครบจำนวน ดังนั้นจึงต้องการเพื่อให้ตรวจรับในระยะเวลาอันพอสมควรเพื่อขอรับชดเชยในส่วนที่เสียหายจากการตายของกิ่งพันธุ์

#### ตาราง 8 จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์มะม่วง

ลักษณะของกิ่งพันธุ์มะม่วง	จำนวน (N=68)*	ลำดับที่
<b>1. พันธุ์มะม่วง</b>		
1.1 น้ำดอกไม้	59	1
1.2 เชี่ยวเสวย	49	2
1.3 ฟ้าลั่น	47	3
1.4 อกร่อง	35	4
1.5 แรด	34	5
1.6 ทองดำ	29	6
1.7 หนั่งกลางวัน	28	7



## ตาราง 8 (ต่อ)

ลักษณะของกิ่งพันธุ์มะม่วง	จำนวน (N=68)*	ลำดับที่
<b>2. วิธีการขยายพันธุ์</b>		
2.1 การทาบกิ่ง	58	1
2.2 การเสียบยอด	29	2
<b>3. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
3.1 ถูพลาสติกดำ	63	1
3.2 ชั่งไม้ไผ่สาน	16	2
3.3 กระถางดินเผา	6	3
<b>4. ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
4.1 ขนาด 9 x 10 นิ้ว	13	4
4.2 ขนาด 8 x 10 นิ้ว	40	1
4.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว	21	3
4.4 ขนาด 5 x 8 นิ้ว	23	2
4.5 ขนาด 4 x 6 นิ้ว	4	5
<b>5. วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์ไม้ผล</b>		
5.1 ชุยมะพร้าวผสมดิน	48	1
5.2 ชุยมะพร้าวผสมแกลบ ชี้เถ้าแกลบ ทราย	25	2
5.3 ชุยมะพร้าวผสมชี้เถ้าแกลบ ทราย ปุ๋ยเคมี	24	3
5.4 ชุยมะพร้าวผสมทราย	5	4

**ตาราง 8 (ต่อ)**

ลักษณะของกิ่งพันธุ์มะม่วง	จำนวน (N=68)*	ลำดับที่
<b>6. อายุของกิ่งพันธุ์ (นับจากการตัดกิ่งพันธุ์ไม้ผล)</b>		
6.1 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน	16	4
6.2 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน	26	2
6.3 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน	29	1
6.4 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน	21	3
<b>7. ความสูงของกิ่งพันธุ์ (จากระดับดินในภาชนะบรรจุถึงยอด)</b>		
7.1 สูงกว่า 12 นิ้ว	55	1
7.2 สูง 10 - 12 นิ้ว	14	2
7.3 สูง 8 - 10 นิ้ว	4	3
7.4 สูง 5 - 8 นิ้ว	1	4
<b>8. เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์</b>		
8.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม	45	1
8.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม	33	2
8.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน	7	3
<b>9. วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์</b>		
9.1 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง	40	1
9.2 รถบรรทุกระบบพ่นหมอก	26	2
9.3 รถบรรทุกปรับอุณหภูมิ	22	3

ตาราง 8 (ต่อ)

ลักษณะของกึ่งพันธุ์มะม่วง	จำนวน (N=68)*	ลำดับที่
10. ระยะเวลาในการตรวจรับกึ่งพันธุ์		
10.1 ระยะเวลา 30 วัน	27	1
10.2 ระยะเวลา 20 วัน	16	3
10.3 ระยะเวลา 15 วัน	25	2
10.4 ระยะเวลา 10 วัน	10	4

**หมายเหตุ** \* ผู้ให้ข้อมูลระบุมากกว่า 1 รายการ

## 2. ทูเรียน

การวิจัยถึงลักษณะของกึ่งพันธุ์ทุเรียน ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ผลการวิจัยในตาราง 9 มีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังนี้

2.1 **พันธุ์ทุเรียน** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 34 คน ระบุว่ามีความต้องการทุเรียนพันธุ์หอมทอง รองลงมาคือพันธุ์ชะนี มีจำนวนผู้ต้องการ 25 คน; พันธุ์ก้านยาว มีจำนวน 22 คน และพันธุ์กระดุมทอง มีจำนวน 10 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการทุเรียนพันธุ์หอมทอง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า มีขนาดของผลที่ค่อนข้างใหญ่ เนื้อหนา รสหวานจัด มีกลิ่นน้อยกว่าพันธุ์อื่น ๆ เมื่อสุกเต็มที่แล้วยังสามารถเก็บไว้ได้นาน เมล็ดเล็กสับเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังเป็นพันธุ์ที่มีปริมาณเนื้อมากที่สุด รวมทั้งเป็นพันธุ์ที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ

2.2 **วิธีการขยายพันธุ์** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 36 คน รายงานว่า มีความต้องการกึ่งพันธุ์ทุเรียนที่ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเสียบยอด ส่วนการทาบกิ่งมีความต้องการจำนวน 5 คน จากผลการวิจัยระบุได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการทุเรียนขยายพันธุ์ โดยวิธีการเสียบยอด ทั้งนี้เนื่องจากว่า สามารถทำได้สะดวก รวดเร็ว และเมื่อนำไปปลูกจะทำให้มีการเจริญเติบโตที่ดีกว่าวิธีการอื่น ๆ

2.3 ภาชนะที่ใช้บรรจุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 35 คน ระบุว่า มีความต้องการภาชนะสำหรับใช้บรรจุกิ่งพันธุ์ทุเรียนแบบถุงพลาสติกสีดำ รองลงมา คือ แบบแข่งไม้ไผ่สาน มีจำนวนต้องการ 11 คน และกระถางดินเผา มีจำนวน 4 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการภาชนะที่ใช้บรรจุแบบถุงพลาสติกสีดำ ทั้งนี้เนื่องจากมีน้ำหนักเบา ราคาถูก ตลอดจนสะดวกในการเคลื่อนย้ายและสะดวกเมื่อ นำไปปลูกลงในแปลง

2.4 ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 27 คน รายงานว่า มีความต้องการขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุขนาด 8x10 นิ้ว รองลงมา คือขนาด 9x10 นิ้ว มีจำนวน 13 คน; ขนาด 5x8 นิ้ว มีจำนวน 12 คน; ขนาด 7x10 นิ้ว มีจำนวน 8 คน และขนาด 4x6 นิ้ว มีจำนวนเพียง 1 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการภาชนะที่ใช้บรรจุขนาด 8x10 นิ้ว เนื่องจากเป็นขนาดที่มีความเหมาะสมกับกิ่งพันธุ์ทุเรียนที่ขยายพันธุ์ด้วยการเสียบยอด

2.5 วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 27 คน ระบุว่ามีความต้องการวัสดุเพาะชำชนิดขุยมะพร้าวผสมดิน รองลงมาคือ ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ชี้แฉกแกลบ ทราย มีจำนวน 16 คน; ขุยมะพร้าวผสมชี้แฉกแกลบ ทราย ปุ๋ยเคมี มีจำนวน 14 คนและขุยมะพร้าวผสมทราย มีจำนวน 4 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการขุยมะพร้าวผสมดิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าทุเรียนนั้น ส่วนมากขยายพันธุ์ด้วยการเสียบยอด ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการเพาะเมล็ดก่อนเมื่อต้นโตโตดีพอแล้วจึงนำ ยอดพันธุ์ดีมาเสียบ ถ้าหากเป็นวัสดุเพาะชำอย่างอื่น อาจจะทำให้ได้ต้นต่อที่ไม่สมบูรณ์และ แข็งแรงดีพอ

2.6 อายุของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 19 คน ระบุว่ามีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่มีอายุ 3-4 เดือน รองลงมาคืออายุ 4-5 เดือน จำนวนผู้ต้องการ 16 คน; อายุ 2-3 เดือน มีจำนวน 11 คน และอายุ 1-2 เดือน มีจำนวน 9 คน จากผลการวิจัย กล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการกิ่งพันธุ์ทุเรียนที่มีอายุ 3-4 เดือนหลังจากเสียบยอดติดดีแล้วนั้น ทั้งนี้เนื่องจากกิ่งพันธุ์มีสภาพทรงต้นที่เหมาะสมสำหรับนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก กล่าวคือ ทรงพุ่มของกิ่งพันธุ์มีการแตกกิ่งก้านสาขาที่สวยงามและสมบูรณ์



2.7 ความสูงของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 32 คน ระบุว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่มีความสูงกว่า 12 นิ้ว รองลงมาคือสูง 10-12 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 12 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการความสูงของกิ่งพันธุ์ที่เรียนที่สูงกว่า 12 นิ้ว เนื่องจากมีขนาดที่มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปปลูกลงในแปลง เพราะจะทำให้มีการแตกกิ่งก้านสาขาที่ดีและเจริญเติบโตเร็ว

2.8 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 27 คน ระบุว่า มีความต้องการรับกิ่งพันธุ์ไม่ผลช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม รองลงมาคือช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม มีจำนวนผู้ต้องการ 20 คน; ช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน มีจำนวน 5 คน และช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน มีจำนวนเพียง 1 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูล มีความต้องการรับกิ่งพันธุ์ที่เรียนช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ทั้งนี้เนื่องจากว่าช่วงนี้เป็นช่วงต้นฤดูฝนซึ่งเหมาะสำหรับการปลูกลงเรียนเป็นอย่างดี เมื่อเข้าฤดูฝนจะทำให้ต้นทุเรียนตั้งตัวและเจริญเติบโตได้เร็ว

2.9 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 25 คน รายงานว่า มีความต้องการให้ขนส่งด้วยรถบรรทุกด้วยตาข่ายพรางแสง รองลงมาคือ รถบรรทุกกระบะพ่นหมอก มีจำนวนผู้ต้องการ 17 คน และรถบรรทุกปรับอากาศ มีจำนวน 14 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการให้ขนส่งกิ่งพันธุ์ที่เรียนด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง อาจเป็นเพราะว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมมากสำหรับการขนส่งกิ่งพันธุ์ที่เรียน ทั้งนี้เพราะทุเรียนเป็นไม้ผลที่มีใบค่อนข้างใหญ่และหนาพอสมควร

2.10 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน ระบุว่ามีความต้องการให้ตรวจรับพันธุ์ไม่ช่วงระยะเวลา 30 วัน รองลงมาคือช่วงระยะเวลา 15 วัน มีจำนวนผู้ต้องการ 16 คน; ระยะเวลา 20 วัน มีจำนวน 15 คน และช่วงระยะเวลา 10 วัน มีจำนวน 4 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการให้มีการตรวจรับกิ่งพันธุ์ที่เรียนช่วงระยะเวลา 30 วัน อาจเป็นเพราะว่าเมื่อจังหวัดและอำเภอได้รับมอบกิ่งพันธุ์จากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนแล้ว ต้องใช้เวลานานพอสมควรเพื่อแจ้งให้เกษตรกรมารับไปปลูก

**ตาราง 9** จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์ทุเรียน

ลักษณะของกิ่งพันธุ์ทุเรียน	จำนวน (N=41)*	ลำดับที่
<b>1. พันธุ์ทุเรียน</b>		
1.1 หมอนทอง	34	1
1.2 ชะนี	25	2
1.3 ก้านยาว	22	3
1.4 กระดุมทอง	10	4
<b>2. วิธีการขยายพันธุ์</b>		
2.1 การเสียบยอด	36	1
2.2 การทาบกิ่ง	5	2
<b>3. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
3.1 ถูพลาสติกดำ	35	1
3.2 ชั่งไม้ไผ่สาน	11	2
3.3 กระถางดินเผา	4	3
<b>4. ขนาดของภาชนะที่บรรจุ</b>		
4.1 ขนาด 9 x 10 นิ้ว	13	2
4.2 ขนาด 8 x 10 นิ้ว	27	1
4.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว	8	4
4.4 ขนาด 5 x 8 นิ้ว	12	3
4.5 ขนาด 4 x 6 นิ้ว	1	5

**ตาราง 9 (ต่อ)**

ลักษณะของกิ่งพันธุ์ทุเรียน	จำนวน (N=41)*	ลำดับที่
<b>5. วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์</b>		
5.1 ขุยมะพร้าวผสมดิน	27	1
5.2 ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ชี้เถ้าแกลบ		
ทราย	16	2
5.3 ขุยมะพร้าวผสมชี้เถ้าแกลบ ทราย		
ปุ๋ยเคมี	14	3
5.4 ขุยมะพร้าวผสมทราย	4	4
<b>6. อายุของกิ่งพันธุ์ (นับจากการตัดกิ่งพันธุ์ไม้ผล)</b>		
6.1 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน	16	2
6.2 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน	19	1
6.3 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน	11	3
6.4 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน	9	4
<b>7. ความสูงของกิ่งพันธุ์ (จากระดับดินในภาชนะบรรจุถึงยอด)</b>		
7.1 สูงกว่า 12 นิ้ว	32	1
7.2 สูง 10 - 12 นิ้ว	12	2
<b>8. เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์</b>		
8.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม	27	1
8.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม	20	2
8.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน	5	3
8.4 ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน	1	4

**ตาราง 9 (ต่อ)**

ลักษณะของกิ่งพันธุ์ทุเรียน	จำนวน (N=41)*	ลำดับที่
<b>9. วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์</b>		
9.1 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง	25	1
9.2 รถบรรทุกกระบะบ่พ่นหมอก	17	2
9.3 รถบรรทุกปรับอุณหภูมิ	14	3
<b>10. ระยะเวลาในการตรวจรับพันธุ์ไม้</b>		
10.1 ระยะเวลา 30 วัน	17	1
10.2 ระยะเวลา 20 วัน	15	3
10.3 ระยะเวลา 15 วัน	16	2
10.4 ระยะเวลา 10 วัน	4	4

**หมายเหตุ** \* ผู้ให้ข้อมูลระบุมากกว่า 1 รายการ

**3. ลำไย**

การวิจัยลักษณะของกิ่งพันธุ์ลำไยภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ผลการวิจัยในตาราง 10 มีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

3.1 พันธุ์ลำไย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 26 คน ระบุว่ามีความต้องการลำไยพันธุ์อีดอ จำนวน 26 คน รองลงมาคือพันธุ์สีชมพู มีจำนวนผู้ต้องการ 17 คน; พันธุ์เปี้ยวเขียว มีจำนวน 12 คน และมีจำนวน 9 คน ต้องการพันธุ์เหี้ยว จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการลำไยพันธุ์อีดอ เพราะว่าเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเร็ว ผลมีขนาดค่อนข้างใหญ่เปลือกบาง เนื้อมีสีขาวชุ่มค่อนข้างเหนียว มีกลิ่นคาวน้อยรสชาติดีหวาน เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศมากกว่าพันธุ์อื่น ๆ



3.2 **วิธีการขยายพันธุ์** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 23 คน รายงานว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการตอนกิ่ง ส่วนการทาบกิ่ง มีจำนวน มีผู้ต้องการ 12 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการแบบตอนกิ่ง เนื่องจาก การตอนกิ่งนั้นจะมีระยะเวลาสำหรับการขยายพันธุ์น้อยกว่าวิธีการอื่นและ โอกาสประสบความสำเร็จด้านการขยายพันธุ์จะสูงกว่าเช่นกัน นอกจากนี้ยังสามารถกระทำได้ในปริมาณ ที่มาก

3.3 **ภาชนะที่ใช้บรรจุ** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 21 คน ระบุว่าความต้องการภาชนะสำหรับใช้บรรจุกิ่งพันธุ์ลำไยแบบถุงพลาสติกสีดำ 1 คน รองลงมา คือแบบแข็งไม้ไผ่สานมี จำนวนผู้ต้องการ 17 คน และกระถางดินเผา มีจำนวน 2 คน จาก ผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าภาชนะที่เป็นแบบถุง พลาสติกสีดำนั้น จะมีความสะดวกในการเคลื่อนย้าย น้ำหนักเบา นอกจากนี้ราคาถูกกว่า ภาชนะแบบอื่น ๆ

3.4 **ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน รายงานว่า มีความต้องการภาชนะที่มีขนาด 8x10 นิ้ว รองลงมาคือ ขนาด 7x10 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 10 คน; ขนาด 9x10 นิ้ว มีจำนวน 9 คน; ขนาด 5x8 นิ้ว มีจำนวน 7 คน และมีจำนวน 2 คนที่ ต้องการขนาด 4x6 นิ้ว จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมี ความต้องการภาชนะบรรจุขนาด 8x10 นิ้ว เนื่องจากว่ากิ่งพันธุ์ลำไยที่ได้จากการตอนกิ่ง เมื่อนำมาอนุบาลให้ระบบรากแพร่ขยาย และกิ่งพันธุ์ตั้งตัวนั้น จะมีขนาดที่มีความเหมาะสม คือไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป

3.5 **วัสดุที่ใช้เพราะชำกิ่งพันธุ์ไม้ผลในภาชนะ** ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ ข้อมูลจำนวน 20 คน ระบุว่า มีความต้องการวัสดุเพาะชำชนิดขุยมะพร้าวผสมดิน รองลงมา คือชนิดขุยมะพร้าวผสมขี้เถ้ากลบทราย ปุ๋ยเคมี มีจำนวนผู้ต้องการ 13 คน; ขุยมะพร้าว ผสมกลบ ขี้เถ้ากลบ ทราย มีจำนวน 7 คน และชนิดขุยมะพร้าวผสมทราย อีกจำนวน 2 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการขุยมะพร้าวผสมดิน เป็นเพราะ ว่าระหว่างอนุบาลกิ่งพันธุ์เป็นช่วงที่รอให้ระบบรากแพร่ขยาย และกิ่งพันธุ์ตั้งตัวได้ดี ซึ่งใน ระหว่างนี้วัสดุที่มีดินผสมนั้น จะมีธาตุอาหารปนอยู่ด้วยอันจะส่งผลให้รากพืชสามารถดูดธาตุ อาหารเหล่านี้ไปหล่อเลี้ยงลำต้นได้อย่างพอเพียง

3.6 อายุของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 14 คน รายงานว่ามีความต้องการกิ่งพันธุ์ลำไยที่มีอายุ 2-3 เดือน รองลงมาคือต้องการอายุ 3-4 เดือน และอายุ 4-5 เดือน มีจำนวน 9 คน ส่วนอายุ 1-2 เดือน มีจำนวนผู้ต้องการ 4 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการกิ่งพันธุ์ลำไยหลังจากอนุบาลกิ่งแล้ว ซึ่งมีอายุ 2-3 เดือน เนื่องจากเป็นช่วงที่ระบบรากของกิ่งพันธุ์แพร่ขยายดีพอและรูปทรงพุ่มเหมาะสม

3.7 ความสูงของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 28 คน ระบุว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่มีความสูงกว่า 12 นิ้ว และสูง 10-12 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 5 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการรับกิ่งพันธุ์ลำไยที่สูงกว่า 12 นิ้ว เป็นเพราะว่าเมื่อนำไปปลูกจะทำให้การแตกกิ่งก้านสาขาที่ดีกว่า

3.8 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 23 คน รายงานว่า มีความต้องการรับกิ่งพันธุ์ลำไยช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม รองลงมาคือช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม มีจำนวนผู้ต้องการ 12 คน ; ช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน มีจำนวน 4 คน และช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน มีจำนวน 1 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการรับกิ่งพันธุ์ลำไยช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ทั้งนี้เนื่องมาจากว่าไม้ผลส่วนใหญ่จะปลูกต้นฤดูฝน เพื่อให้มีการตั้งตัวที่ดีพอเข้าฤดูฝนจะทำให้การแตกกิ่งก้านสาขาได้เร็ว ซึ่งถ้าหากปลูกช่วงฤดูฝนระบบรากยังไม่แพร่ขยาย อาจเกิดการเสียหายจากการตายของกิ่งพันธุ์ได้

3.9 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 18 คน ระบุว่า มีความต้องการขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง รองลงมาคือ รถบรรทุกระบบพ่นหมอกกับรถบรรทุกปรับอุณหภูมิ มีจำนวนผู้ต้องการ 13 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการให้ขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง เป็นเพราะว่าลำไยเป็นพืชที่ค่อนข้างทนทานต่อการขนส่ง รวมทั้งสะดวกในการขนย้าย และการปรับตัวของกิ่งพันธุ์

3.10 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 14 คน รายงานว่า มีความต้องการให้ตรวจรับพันธุ์ไม้ช่วงระยะเวลา 30 วัน รองลงมาคือช่วงระยะเวลา 15 วันกับ 20 วัน จำนวนผู้ต้องการ 9 คน และช่วงระยะเวลา 10 วัน มีจำนวน 2 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการตรวจรับพันธุ์ไม้ต้องการระยะเวลา 30 วันเป็นเพราะว่าบางครั้งเมื่อทางจังหวัดหรืออำเภอเมื่อรับพันธุ์ไม้ไปแล้ว ปรากฏว่าเกิดการเสียหายจากการตายของกิ่งพันธุ์ จะได้ขอรับชุดขยายได้ใหม่

**ตาราง 10** จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์ลำไย

ลักษณะของกิ่งพันธุ์ลำไย	จำนวน (N=29)*	ลำดับที่
<b>1. พันธุ์ลำไย</b>		
1.1 อีตอ	26	1
1.2 ลิ้นมู	17	2
1.3 เบี้ยวเขียว	12	3
1.4 หัว	9	4
<b>2. วิธีการขยายพันธุ์</b>		
2.1 การตอนกิ่ง	23	1
2.2 การทาบกิ่ง	12	2
<b>3. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
3.1 ถุงพลาสติกดำ	21	1
3.2 เช่งไม้ไผ่สาน	17	2
3.3 กระถางดินเผา	2	3

## ตาราง 10 (ต่อ)

ลักษณะของกิ่งพันธุ์ลำไย	จำนวน (N=29)*	ลำดับที่
<b>4. ขนาดของภาชนะที่บรรจุ</b>		
4.1 ขนาด 9 x 10 นิ้ว	9	3
4.2 ขนาด 8 x 10 นิ้ว	20	1
4.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว	10	2
4.4 ขนาด 5 x 8 นิ้ว	7	4
4.5 ขนาด 4 x 6 นิ้ว	2	5
<b>5. วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์</b>		
5.1 ขุยมะพร้าวผสมดิน	20	1
5.2 ขุยมะพร้าวผสมขี้เถ้าแกลบ ทราย ปุ๋ยเคมี	13	2
5.3 ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ขี้เถ้าแกลบ ทราย	7	3
5.4 ขุยมะพร้าวผสมทราย	2	4
<b>6. อายุของกิ่งพันธุ์ (นับจากการตัดกิ่งพันธุ์ไม้ผล)</b>		
6.1 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน	9	3
6.2 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน	9	2
6.3 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน	14	1
6.4 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน	4	4
<b>7. ความสูงของกิ่งพันธุ์ (จากระดับดินในภาชนะบรรจุถึงยอด)</b>		
7.1 สูงกว่า 12 นิ้ว	28	1
7.2 สูง 10 - 12 นิ้ว	5	2



**ตาราง 10 (ต่อ)**

ลักษณะของกิ่งพันธุ์ลำไย	จำนวน (N=29)*	ลำดับที่
<b>8. เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์</b>		
8.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม	23	1
8.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม	12	2
8.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน	4	3
8.4 ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน	1	4
<b>9. วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์</b>		
9.1 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง	18	1
9.2 รถบรรทุกระบบพ่นหมอก	13	2
9.3 รถบรรทุกปรับอุณหภูมิ	13	3
<b>10. ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์</b>		
10.1 ระยะเวลา 30 วัน	14	1
10.2 ระยะเวลา 20 วัน	9	2
10.3 ระยะเวลา 15 วัน	9	3
10.4 ระยะเวลา 10 วัน	2	4

**หมายเหตุ** \* ผู้ให้ข้อมูลระบุมากกว่า 1 รายการ

**4. ลิ่นจี**

การวิจัยลักษณะของกิ่งพันธุ์ลิ่นจี ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ผลการวิจัยในตาราง 11 มีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

4.1 พันธุ์ลิ้นจี่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน รายงานว่ามีความต้องการลิ้นจี่พันธุ์ยังช่วย รองลงมาคือพันธุ์ค่อม มีจำนวนผู้ต้องการ 16 คน; พันธุ์โอวเฮียะ มีจำนวน 9 คน ส่วนพันธุ์จักรพรรดิกับพันธุ์กิมเจ็ง มีจำนวน 7 คน จากรายงานผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการลิ้นจี่พันธุ์ยังช่วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าเป็นพันธุ์ที่ให้ผลตกติดผลดีสม่ำเสมอ เปลือกบางผิวสีแดงปนชมพู เนื้อสีขาวชุ่ม รสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งโรงงานอุตสาหกรรมอาหารกระป๋องมากกว่าพันธุ์อื่น ๆ

4.2 วิธีการขยายพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ระบุว่ามีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการตอนกิ่ง รองลงมาคือการเสียบกิ่ง มีจำนวนผู้ต้องการ 7 คน และการติดตา มีจำนวน 6 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการวิธีการขยายพันธุ์ด้วยการทาบกิ่ง เพราะสามารถทำได้สะดวกรวดเร็วตรงตามสายพันธุ์ ให้ผลผลิตเร็ว เมื่อนำไปปลูกจะได้ทรงต้นที่ไม่สูงมากนัก สะดวกสำหรับการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติดูแลรักษา

4.3 ภาชนะที่ใช้บรรจุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 18 คน รายงานว่า มีความต้องการภาชนะสำหรับใช้บรรจุกิ่งพันธุ์ลิ้นจี่แบบถุงพลาสติกสีดำ รองลงมาคือ แบบแข็งไม้ไผ่สาน มีจำนวนผู้ต้องการ 14 คน และแบบกระดาษดินเผา มีจำนวน 4 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลต้องการภาชนะที่ใช้บรรจุที่เป็นถุงพลาสติกสีดำ เพราะว่ามีน้ำหนักเบา ราคาถูก ตลอดจนสะดวกในการเคลื่อนย้าย และนำไปปลูกลงในแปลงได้สะดวก

4.4 ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 16 คน ระบุว่า มีความต้องการภาชนะที่มีขนาด 8x10 นิ้ว รองลงมาคือขนาด 7x10 นิ้ว มีจำนวน 9 คน, ขนาด 9x10 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 8 คน; ขนาด 5x8 นิ้ว มีจำนวน 7 คน และขนาด 4x6 นิ้ว มีจำนวนเพียง 1 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการภาชนะที่มีขนาด 8x10 นิ้ว เป็นเพราะว่ามีขนาดที่เหมาะสมสำหรับการอนุบาลกิ่งตอน รวมทั้งสะดวกในการเคลื่อนย้ายกิ่งพันธุ์

4.5 วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน รายงานว่า มีความต้องการวัสดุเพาะชำชนิดขุยมะพร้าวผสมดิน รองลงมาคือ ชนิดขุยมะพร้าวผสมซีเถ้าแกลบ ทราย บัวเคมี มีจำนวนผู้ต้องการ 11 คน; ชนิดขุยมะพร้าวผสมแกลบ ซีเถ้าแกลบ ทราย มีจำนวน 6 คน และขุยมะพร้าวผสมทราย มีจำนวน 2 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการขุยมะพร้าวผสมดิน เนื่องมาจากส่วนผสมของวัสดุเพาะชำที่มีดินผสมอยู่นั้น ระหว่างอนุบาลจะทำให้ระบบรากสามารถหาธาตุอาหารจากส่วนผสมนี้ เพื่อนำไปเลี้ยงกิ่งพันธุ์ให้มีการเจริญเติบโตได้ดี

4.6 อายุของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 11 คน ระบุว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์ล้นจี่ที่มีอายุ 3-4 เดือน รองลงมาคืออายุ 2-3 เดือน มีจำนวน 10 คน; อายุ 1-2 เดือน มีจำนวนผู้ต้องการ 7 คน และอายุ 4-5 เดือน มีจำนวน 6 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่มีอายุ 3-4 เดือน เป็น เพราะกิ่งพันธุ์ล้นจี่หลังจากที่ตัดมาอนุบาลแล้ว ทั้งระบบการแพร่ขยายของราก และทรงพุ่มมีขนาดเหมาะสมที่จะนำไปปลูก

4.7 ความสูงของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 24 คน ระบุว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่มีความสูงกว่า 12 นิ้ว รองลงมาคือสูง 10-12 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 4 คน และสูง 8-10 นิ้ว มีจำนวน 1 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการกิ่งพันธุ์ล้นจี่ที่มีความสูงกว่า 12 นิ้ว ทั้งนี้เนื่องจากเป็นขนาดที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูก ถ้าหากนำกิ่งพันธุ์ที่มีขนาดเล็กไปปลูก อาจจะทำให้เกิดการเสียหายจากการตายได้ง่าย

4.8 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 21 คน ระบุว่า มีความต้องการรับกิ่งพันธุ์ล้นจี่ ช่วงเดือน เมษายน-พฤษภาคม รองลงมาคือ ช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม มีจำนวนผู้ต้องการ 10 คน; ช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน มีจำนวน 4 คน และช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน มีจำนวนเพียง 1 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการรับพันธุ์ไม้ช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคมมากที่สุด เป็น เพราะอยู่ในช่วงต้นฤดูฝน ซึ่งเหมาะสมที่จะปลูกไม้ผลมาก และเมื่อเข้าฤดูฝนกิ่งพันธุ์ตั้งตัวได้ดีแล้ว จะทำให้เจริญเติบโตเร็ว

4.9 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 16 คน ระบุว่า มีความต้องการขนส่งด้วยรถบรรทุกทุกคลุมด้วยตาข่ายพลาสติก รองลงมาคือ รถบรรทุกกระบะพ่นหมอก มีจำนวนผู้ต้องการ 13 คน และรถบรรทุกปับอุทกภูมิมีจำนวน 10 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้ขนส่งกิ่งพันธุ์ด้วยรถบรรทุกทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสงนั้น เป็นวิธีที่เหมาะสมและสะดวกกว่าวิธีการอื่น ๆ รวมทั้งโอกาสการตายของกิ่งพันธุ์ยังน้อยกว่าอันเนื่องมาจากการปรับตัวของกิ่งพันธุ์

4.10 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 13 คน ระบุว่า มีความต้องการให้ตรวจรับพันธุ์ไม้ช่วงระยะเวลา 30 วัน รองลงมาคือ ระยะเวลา 20 วัน มีจำนวนผู้ต้องการ 10 คน; ช่วงระยะเวลา 15 วัน มีจำนวน 6 คน และช่วงระยะเวลา 10 วัน มีจำนวน 2 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการให้มีการตรวจรับกิ่งพันธุ์สิ้นจ้ช่วงระยะเวลา 30 วัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเมื่อจังหวัดและอำเภอได้รับมอบกิ่งพันธุ์จากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนแล้ว ต้องใช้เวลานานพอสมควรเพื่อแจ้งให้เกษตรกรมารับไปปลูก

#### ตาราง 11 จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์สิ้นจ้

ลักษณะของกิ่งพันธุ์สิ้นจ้	จำนวน (N=26)*	ลำดับที่
<b>1. พันธุ์สิ้นจ้</b>		
1.1 ยังฮวย	17	1
1.2 ค่อม	16	2
1.3 โอวเฮียะ	9	3
1.4 จักรพรรดิ	7	4
1.5 กิมเจ็ง	7	5
<b>2. วิธีการขยายพันธุ์</b>		
2.1 การตอนกิ่ง	20	1
2.2 การเสียบกิ่ง	7	2
2.3 การติดตา	6	3



## ตาราง 11 (ต่อ)

ลักษณะของกิ่งพันธุ์ล้นจี่	จำนวน (N=26)*	ลำดับที่
<b>3. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
3.1 ถุงพลาสติกดำ	18	1
3.2 เช่งไม้ไผ่สาน	14	2
3.3 กระถางดินเผา	4	3
<b>4. ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
4.1 ขนาด 9 x 10 นิ้ว	8	3
4.2 ขนาด 8 x 10 นิ้ว	16	1
4.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว	9	2
4.4 ขนาด 5 x 8 นิ้ว	7	4
4.5 ขนาด 4 x 6 นิ้ว	1	5
<b>5. วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์</b>		
5.1 ขุยมะพร้าวผสมดิน	20	1
5.2 ขุยมะพร้าวผสมขี้เถ้าแกลบ ทราาย ปุ๋ยเคมี	11	2
5.3 ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ขี้เถ้าแกลบ ทราาย	6	3
5.4 ขุยมะพร้าวผสมทราาย	2	4
<b>6. อายุของกิ่งพันธุ์ (นับจากการตัดกิ่งพันธุ์ไม้ผล)</b>		
6.1 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน	6	4
6.2 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน	11	1
6.3 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน	10	2
6.4 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน	7	3

## ตาราง 11 (ต่อ)

ลักษณะของกึ่งพันธุ์ลินจี	จำนวน (N=26)*	ลำดับที่
<b>7. ความสูงของกึ่งพันธุ์ (จากระดับดินในภาชนะบรรจุถึงยอด)</b>		
7.1 สูงกว่า 12 นิ้ว	24	1
7.2 สูง 10 - 12 นิ้ว	4	2
7.3 สูง 8 - 10 นิ้ว	1	3
<b>8. เดือนที่ต้องการรับกึ่งพันธุ์</b>		
8.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม	21	1
8.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม	10	2
8.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน	4	3
8.4 ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน	1	4
<b>9. วิธีการขนส่งกึ่งพันธุ์</b>		
9.1 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง	16	1
9.2 รถบรรทุกกระบะพ่นหมอก	13	2
9.3 รถบรรทุกปรับอุณหภูมิ	10	3
<b>10. ระยะเวลาในการตรวจรับกึ่งพันธุ์</b>		
10.1 ระยะเวลา 30 วัน	13	1
10.2 ระยะเวลา 20 วัน	10	2
10.3 ระยะเวลา 15 วัน	6	3
10.4 ระยะเวลา 10 วัน	2	4

หมายเหตุ \* ผู้ให้ข้อมูลระบุว่ามากกว่า 1 รายการ

## 5. มังคุด

การวิจัยลักษณะของกิ่งพันธุ์มังคุดภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ผลการวิจัยในตาราง 12 มีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

5.1 ภาชนะที่ใช้บรรจุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 26 คน ระบุว่า มีความต้องการภาชนะสำหรับใช้บรรจุกิ่งพันธุ์มังคุดแบบถุงพลาสติกสีดำ รองลงมาคือแบบเชิงไม้ไผ่สาน มีจำนวนผู้ต้องการ 10 คน และแบบกระถางดินเผาจำนวน 4 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการแบบถุงพลาสติกสีดำ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า มังคุดเป็นไม้ผลที่ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด ซึ่งต้องใช้เวลาานพอสมควร ถ้าหากใช้ภาชนะอย่างอื่นอาจจะไม่คงทนและบางชนิดมีราคาแพง

5.2 ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 22 คน รายงานว่า มีความต้องการภาชนะที่มีขนาด 8x10 นิ้ว รองลงมาคือขนาด 9x10 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 10 คน; ขนาด 5x 8 นิ้ว จำนวน 9 คน และขนาด 7x10 นิ้ว จำนวน 6 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุที่มีขนาด 8x10 นิ้ว เพราะว่าเป็นขนาดที่มีความเหมาะสม กล่าวคือไม่เล็กและใหญ่จนเกินไป เหมาะสำหรับการใช้เพาะเมล็ดมังคุดเพื่อการขยายพันธุ์

5.3 วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 19 คน ระบุว่ามีความต้องการวัสดุเพาะชำชนิดขุยมะพร้าวผสมดิน รองลงมาคือชนิดขุยมะพร้าวผสมแกลบ ชี้เถ้าแกลบ ทราย มีจำนวนผู้ต้องการ 13 คน; ชนิดขุยมะพร้าวผสมชี้เถ้าแกลบ ทราย ปุ๋ยเคมี มีจำนวน 9 คน และชนิดขุยมะพร้าวผสมทราย มีจำนวน 2 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการขุยมะพร้าวผสมดิน ทั้งนี้เป็นเพราะว่ามังคุดเป็นพืชที่ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด ซึ่งต้องใช้เวลาาน ดังนั้นส่วนผสมที่มีดินอยู่จึงเหมาะสมกับการเพาะเมล็ดมังคุด เพราะว่ามีธาตุอาหารที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของลำต้น

5.4 อายุของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลจำนวน 21 คน รายงานว่า มีความต้องการ กิ่งพันธุ์ที่มีอายุ 4-5 เดือน รองลงมาคืออายุ 3-4 เดือน กับอายุ 2-3 เดือน มีจำนวนผู้ต้องการ 6 คน และอายุ 1-2 เดือน มีจำนวน 3 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลต้องการกิ่งพันธุ์มังคุดที่มีอายุ 4-5 เดือน เนื่องจากว่าเป็นระยะเวลาที่มีความเหมาะสม เพราะมังคุดขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด

5.5 ความสูงของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 24 คน ระบุว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์มังคุดที่มีความสูงกว่า 12 นิ้ว รองลงมาคือ สูง 10-12 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 10 คน และสูง 8-10 นิ้ว มีจำนวน 2 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการกิ่งพันธุ์สูงกว่า 12 นิ้ว เนื่องจากว่ามังคุดซึ่งมีความสูงระดับนี้ เมื่อนำไปปลูกลงในแปลง จะทำให้มีการแตกกิ่งก้านสาขาที่เร็วมาก และยังสามารถให้ผลผลิตเร็ว

5.6 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 22 คน รายงานว่า มีความต้องการรับกิ่งพันธุ์มังคุดช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม รองลงมาคือ ช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม มีจำนวนผู้ต้องการ 17 คน และช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน มีจำนวน 3 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการรับกิ่งพันธุ์ ช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม เพราะเป็นช่วงต้นฤดูฝนเหมาะแก่การปลูกมังคุดเป็นอย่างดี

5.7 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ระบุว่า มีความต้องการขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง รองลงมาคือ รถบรรทุกกระบะพ่นหมอก มีจำนวนผู้ต้องการ 13 คน และรถบรรทุกปรับอากาศมีจำนวน 10 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการให้ขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสงนั้น เป็นวิธีการที่เหมาะสมกับกิ่งพันธุ์มังคุด ซึ่งมังคุดเป็นพืชที่ชอบอากาศร้อนชื้น ถ้าขนส่งด้วยวิธีอื่นอาจจะทำให้ต้นพันธุ์เสียหายได้

5.8 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 13 คน รายงานว่า มีความต้องการให้ตรวจรับพันธุ์ไม้ช่วงระยะเวลา 20 วัน



รองลงมาคือช่วงระยะเวลา 30 วัน มีจำนวน 12 คน; ช่วงระยะเวลา 15 วัน มีจำนวนผู้ต้องการ 11 คน และช่วงระยะเวลา 10 วัน มีจำนวน 3 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการให้รับกึ่งพันธุ่วงระยะเวลา 20 วัน อาจเป็นเพราะว่ามังกุดเป็นพืชที่เพาะจากเมล็ดค่อนข้างจะมีความทนทาน ซึ่งในบางครั้งอาจจะชะงักการเจริญเติบโตจากการขนส่งและตายได้ ดังนั้นจึงต้องการตรวจรับในระยะเวลาที่นานพอ

**ตาราง 12** จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกึ่งพันธุ่วงมังกุด

ลักษณะของกึ่งพันธุ่วงมังกุด	จำนวน (N=33)*	ลำดับที่
<b>1. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
1.1 ถูพลาสติกดำ	26	1
1.2 เชงไม้ไผ่สาน	10	2
1.3 กระถางดินเผา	4	3
<b>2. ขนาดของภาชนะที่บรรจุ</b>		
2.1 ขนาด 9 x 10 นิ้ว	10	2
2.2 ขนาด 8 x 10 นิ้ว	22	1
2.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว	6	4
2.4 ขนาด 5 x 8 นิ้ว	9	3
<b>3. วัสดุที่ใช้เพาะชำกึ่งพันธุ่วง</b>		
3.1 ชุยมะพร้าวผสมดิน	19	1
3.2 ชุยมะพร้าวผสมแกลบ ซี้้เถ้านกลบ ทราย	13	2
3.3 ชุยมะพร้าวผสมซี้้เถ้านกลบ ทราย ปุ๋ยเคมี	9	3
3.4 ชุยมะพร้าวผสมทราย	2	4

## ตาราง 12 (ต่อ)

ลักษณะของกิ้งกิ้งมั่งคุด	จำนวน (N=33)*	ลำดับที่
<b>4. อายุของกิ้งกิ้งมั่งคุด</b>		
4.1 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน	21	1
4.2 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน	6	2
4.3 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน	6	3
4.4 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน	3	4
<b>5. ความสูงของกิ้งกิ้งมั่งคุด (จากระดับดินในภาชนะบรรจุถึงยอด)</b>		
5.1 สูงกว่า 12 นิ้ว	24	1
5.2 สูง 10 - 12 นิ้ว	10	2
5.3 สูง 8 - 10 นิ้ว	2	3
<b>6. เดือนที่ต้องการรับกิ้งกิ้งมั่งคุด</b>		
6.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม	22	1
6.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม	17	2
6.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน	3	3
<b>7. วิธีการขนส่งกิ้งกิ้งมั่งคุด</b>		
7.1 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง	20	1
7.2 รถบรรทุกกระบะบ่้นหมอก	13	2
7.3 รถบรรทุกปับอุณหภูมิต่ำ	10	3
<b>8. ระยะเวลาในการตรวจรับกิ้งกิ้งมั่งคุด</b>		
8.1 ระยะเวลา 30 วัน	12	2
8.2 ระยะเวลา 20 วัน	13	1
8.3 ระยะเวลา 15 วัน	11	3
8.4 ระยะเวลา 10 วัน	3	4

หมายเหตุ \* ผู้ให้ข้อมูลระบุมากกว่า 1 รายการ

## 6. ลองกอง

การวิจัยลักษณะของกิ่งพันธุ์ลองกองภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวน และสวนหลังบ้านผลการวิจัยในตาราง 13 มีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

6.1 วิธีการขยายพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 29 คน ระบุว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเสียบยอด รองลงมาคือ การเพาะเมล็ด มีจำนวนผู้ต้องการ 14 คน และการทาบกิ่ง มีจำนวน 11 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการกิ่งพันธุ์ลองกองที่ได้จากการเสียบยอดนั้น ทั้งนี้เนื่องจากว่ากิ่งพันธุ์ลองกอง จะมีการเจริญเติบโตที่ดีกว่าเพราะมีระบบรากแก้ว ซึ่งจะทำให้ได้กิ่งพันธุ์ที่มีความอุดมสมบูรณ์และตรงตามสายพันธุ์

6.2 ภาชนะที่ใช้บรรจุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 26 คน รายงานว่า มีความต้องการภาชนะสำหรับใช้บรรจุกิ่งพันธุ์ลองกองแบบถุงพลาสติกสีดำ รองลงมาคือแบบแข็งไม้ไผ่สาน มีจำนวนผู้ต้องการ 11 คน และแบบกระถางดินเผา มีจำนวน 4 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการภาชนะที่ใช้บรรจุแบบถุงพลาสติกสีดำ เพราะว่ามีน้ำหนักเบา ราคาถูก ตลอดจนเคลื่อนย้ายสะดวก เมื่อนำไปปลูกลงในแปลง

6.3 ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน ระบุว่า มีความต้องการภาชนะที่มีขนาด 8x10 นิ้ว รองลงมาคือขนาด 7 x 10 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 12 คน; ขนาด 9 x 10 นิ้ว มีจำนวน 11 คน; ขนาด 5 x 8 นิ้ว มีจำนวน 10 คน และขนาด 4 x 6 นิ้ว มีจำนวนเพียง 1 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการภาชนะที่บรรจุขนาด 8x10 นิ้ว ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เป็นขนาดที่มีความเหมาะสม สำหรับการเจริญเติบโตของระบบรากและกิ่งพันธุ์ก่อนนำลงปลูกในแปลง

6.4 วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 21 คน รายงานว่า มีความต้องการวัสดุเพาะชำชนิดขุยมะพร้าวผสมดิน รองลงมาคือชนิดขุยมะพร้าวผสมแกลบ ชี้แฉับแกลบ ทราย มีจำนวน 14 คน ; ชนิดขุยมะพร้าวผสมชี้แฉับแกลบ

ทราย ปุ๋ยเคมี มีจำนวน 11 คนและขุยมะพร้าวผสมทราย มีจำนวน 3 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการชนิดขุยมะพร้าวผสมดินนั้น เนื่องจากว่าส่วนผสมของวัสดุเพาะชำที่มีดินผสมอยู่นั้น จะมีส่วนทำให้ระบบรากสามารถหาธาตุอาหารจากวัสดุเหล่านี้ เพื่อสร้างลำต้นให้มีการเจริญเติบโตได้ดี

6.5 อายุของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน ระบุว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์ลองกองที่มีอายุ 4-5 เดือน รองลงมาคืออายุ 3-4 เดือน มีจำนวนผู้ต้องการ 10 คน และ; อายุ 2-3 เดือนกับอายุ 1-2 เดือน มีจำนวน 6 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการกิ่งพันธุ์ลองกองที่มีอายุ 4-5 เดือน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กิ่งพันธุ์ลองกองที่ได้จากการเสียบยอดที่มีอายุระยะนี้ จะเป็นขนาดที่มีทรงพุ่มเหมาะสม สำหรับการนำไปปลูกลงในแปลง

6.6 ความสูงของกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 24 คน ระบุว่า มีความต้องการกิ่งพันธุ์ที่มีความสูงกว่า 12 นิ้ว รองลงมาคือ สูง 10-12 นิ้ว มีจำนวนผู้ต้องการ 12 คน และสูง 8-10 นิ้ว มีจำนวน 4 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการกิ่งพันธุ์ลองกองที่มีความสูงกว่า 12 นิ้ว ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเป็นกิ่งพันธุ์ที่มีความสมบูรณ์ของกิ่งและเมื่อนำลงปลูกลงในแปลง จะทำให้การเจริญเติบโต แตกกิ่งก้านสาขาได้เร็ว

6.7 เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 22 คน ระบุว่า มีความต้องการรับกิ่งพันธุ์ลองกองช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม รองลงมาคือ ช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม มีจำนวนผู้ต้องการ 17 คน และช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน มีจำนวน 3 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการรับพันธุ์ไม้ช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ทั้งนี้เป็นเพราะช่วงนี้เป็นช่วงต้นฤดูฝน ซึ่งเหมาะสำหรับการปลูกลงและเมื่อเข้าสู่ฤดูฝนจะทำให้ต้นลองกองเจริญเติบโตได้เร็ว

6.8 วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน รายงานว่า มีความต้องการให้ขนส่งด้วยรถบรรทุกกลุ่มด้วยตาข่ายพรางแสง รองลงมาคือ



รถบรรทุกระบบพ่นหมอก มีจำนวนผู้ต้องการ 13 คนและรถบรรทุกปรับอุณหภูมิ มีจำนวน 11 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการขนส่งด้วยรถบรรทุก คลุมด้วยตาข่ายพรางแสงนั้นเหมาะสม เป็นเพราะว่าต้องการให้กิ่งพันธุ์มีสภาพที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และเมื่อเกษตรกรนำไปปลูก ปัญหาการตายของกิ่งพันธุ์จะน้อยลง

6.9 ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 14 คน ระบุว่า มีความต้องการให้ตรวจรับกิ่งพันธุ์ในช่วงระยะเวลา 20 วัน รองลงมาคือช่วงระยะเวลา 30 วัน มีจำนวนผู้ต้องการ 12 คน; ช่วงระยะเวลา 15 วัน มีจำนวน 10 คนและช่วงระยะเวลา 10 วัน มีจำนวน 4 คน จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการให้ตรวจรับกิ่งพันธุ์ระยะเวลา 20 วัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าถ้าหากตรวจรับกิ่งพันธุ์เร็ว เมื่อเกิดการเสียหายจากการตายจะทำให้กิ่งพันธุ์ที่ส่งมอบให้เกษตรกรนำไปปลูกไม่ครบจำนวนตามที่กำหนด

**ตาราง 13** จำนวนของผู้ให้ข้อมูลและลำดับที่ ความต้องการลักษณะของกิ่งพันธุ์ลองกอง

ลักษณะของกิ่งพันธุ์ลองกอง	จำนวน (N=34)*	ลำดับที่
<b>1. วิธีการขยายพันธุ์ลองกอง</b>		
1.1 การเสียบยอด	29	1
1.2 การเพาะเมล็ด	14	2
1.3 การทาบกิ่ง	11	3
<b>2. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
2.1 ถุงพลาสติกดำ	26	1
2.2 เช่งไม้ไผ่สาน	11	2
2.3 กระถางดินเผา	4	3

## ตาราง 13 (ต่อ)

ลักษณะของกึ่งพันธุ์ลองกอง	จำนวน (N=34)*	ลำดับที่
<b>3. ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
3.1 ขนาด 9 x 10 นิ้ว	11	3
3.2 ขนาด 8 x 10 นิ้ว	17	1
3.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว	12	2
3.4 ขนาด 5 x 8 นิ้ว	10	4
3.5 ขนาด 4 x 6 นิ้ว	1	5
<b>4. วัสดุที่ใช้เพาะชำกึ่งพันธุ์</b>		
4.1 ขุยมะพร้าวผสมดิน	21	1
4.2 ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ชี้เถ้านแกลบ ทราย	14	2
4.3 ขุยมะพร้าวผสมชี้เถ้านแกลบ ทราย ปุ๋ยเคมี	11	3
4.4 ขุยมะพร้าวผสมทราย	3	4
<b>5. อายุของกึ่งพันธุ์</b>		
5.1 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน	17	1
5.2 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน	10	2
5.3 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน	6	3
5.4 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน	6	4
<b>6. ความสูงของกึ่งพันธุ์ (จากระดับดินในภาชนะบรรจุถึงยอด)</b>		
6.1 สูงกว่า 12 นิ้ว	24	1
6.2 สูง 10 - 12 นิ้ว	12	2
6.3 สูง 8 - 10 นิ้ว	4	3

ตาราง 13 (ต่อ)

ลักษณะของกิ่งพันธุ์ลองกอง	จำนวน (N=34)*	ลำดับที่
<b>7. เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์</b>		
7.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม	22	1
7.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม	17	2
7.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน	3	3
<b>8. วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์</b>		
8.1 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง	20	1
8.2 รถบรรทุกระบบพ่นหมอก	13	2
8.3 รถบรรทุกปรับอุณหภูมิ	11	3
<b>9. ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์</b>		
9.1 ระยะเวลา 30 วัน	12	2
9.2 ระยะเวลา 20 วัน	14	1
9.3 ระยะเวลา 15 วัน	10	3
9.4 ระยะเวลา 10 วัน	4	4

หมายเหตุ \* ผู้ให้ข้อมูลระบุมากกว่า 1 รายการ

**ตอนที่ 3 ปัญหาของกิ่งพันธุ์ไม้ผลที่ได้รับมอบจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนและข้อเสนอแนะในทรรศนะของผู้ให้ข้อมูล**

ปัญหาในการรับมอบกิ่งพันธุ์จากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน โดยให้นักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานด้านพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด แสดงความคิดเห็นถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงในการรับมอบกิ่งพันธุ์ไม้ผลจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน

ซึ่งจากผลการวิจัยในตาราง 14 พบว่า ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 34 คน ระบุว่า ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลไม่ได้มาตรฐาน รองลงมาคือ 31 คน รายงานว่า การจัดส่งกิ่งพันธุ์ไม้ผลล่าช้า; 16 คน ระบุว่า กิ่งพันธุ์ไม้ผลไม่ตรงตามพันธุ์และอีก 8 คน รายงานว่า การจัดส่งกิ่งพันธุ์ไม้ผลไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลยังไม่ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดเป็นมาตรฐานไว้ รวมถึงความสมบูรณ์ของกิ่งพันธุ์ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานด้านการผลิตกิ่งพันธุ์ไม้ผลของศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนส่วนใหญ่มีจำนวนมาก ประกอบกับทางศูนย์ฯ มีขอบเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบหลายจังหวัด รวมทั้งอัตรากำลังเจ้าหน้าที่มีน้อยไม่เพียงพอ บางครั้งจึงจำเป็นต้องนำบุคลากรซึ่งเป็นลูกจ้างมาช่วยงาน ซึ่งบุคลากรเหล่านี้ยังขาดความรู้ความชำนาญด้านไม้ผลที่ดีพอ ดังนั้น จึงส่งผลให้ปริมาณด้านการผลิตและคุณภาพต่ำลง

**ตาราง 14** สภาพปัญหาในการรับมอบกิ่งพันธุ์ไม้ผลตามทรรศนะของผู้ให้ข้อมูล

สภาพปัญหาของกิ่งพันธุ์ไม้ผล	จำนวน (N=73)*
1. ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลไม่ได้มาตรฐาน	34
2. การจัดส่งกิ่งพันธุ์ไม้ผลล่าช้า	31
3. กิ่งพันธุ์ไม้ผลไม่ตรงตามพันธุ์	16
4. การจัดส่งกิ่งพันธุ์ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด	8

**หมายเหตุ** \* ผู้ให้ข้อมูลเสนอปัญหามากกว่า 1 รายการ

จากปัญหาอุปสรรคของผู้ให้ข้อมูลในการรับมอบกิ่งพันธุ์ไม้ผลจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งระบุโดยนักวิชาการเกษตรแล้วนั้น นักวิชาการเกษตรยังได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาแก่ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน เกี่ยวกับการผลิต การส่งมอบกิ่งพันธุ์ ดังผลการวิจัยในตาราง 15 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 16 คน ระบุว่า ควรปรับปรุงด้านคุณภาพของกิ่งพันธุ์ไม้ผล รองลงมา 12 คน รายงานว่า ควรจัดส่งกิ่งพันธุ์ช่วงต้นฤดูฝนเดือนเมษายน-พฤษภาคม; 5 คน ระบุว่า ควรส่งเสริมแบบ



เป็นส่วน; 4 คน รายงานว่า กิ่งพันธุ์ไม้ผลก่อนส่งควรมีระยะเวลาอนุบาลกิ่งพันธุ์ที่นานพอ และอีก 2 คน ระบุว่า ควรแจ้งให้จังหวัดและอำเภอทราบล่วงหน้าก่อนการจัดส่งกิ่งพันธุ์ จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนทุกศูนย์ด้านการผลิตกิ่งพันธุ์ควรปรับปรุงคุณภาพของกิ่งพันธุ์ไม้ผลให้ได้มาตรฐาน ทั้งลักษณะของกิ่งพันธุ์ ความสมบูรณ์ของกิ่ง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของกิ่งพันธุ์ที่กำหนดไว้เพื่อสร้างคุณภาพมาตรฐานที่ดีให้แก่นักวิชาการ เกษตรและเกษตรกรเกิดการยอมรับที่ดี

**ตาราง 15** ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการรับมือกิ่งพันธุ์ไม้ผลของผู้ให้ข้อมูล

ข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (N=73)*
1. ควรเน้นหนักด้านคุณภาพของกิ่งพันธุ์ไม้ผล	16
2. ควรส่งกิ่งพันธุ์ช่วงต้นฤดูฝนเดือน เม.ย.- พ.ค.	12
3. ควรส่งเสริมแบบเป็นส่วน	5
4. กิ่งพันธุ์ไม้ผลควรที่ระยะอนุบาลกิ่งพันธุ์ที่นานพอ	4
5. ควรแจ้งให้จังหวัดหรืออำเภอทราบล่วงหน้าก่อนส่งกิ่งพันธุ์	2

**หมายเหตุ** \* ผู้ให้ข้อมูลเสนอแนะมากกว่า 1 รายการ

39

## บทที่ 5

### สรุปและข้อเสนอแนะ (SUMMARY AND RECOMMENDATIONS)

#### สรุปผลการวิจัย (Summary)

การวิจัยถึงลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผล ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด ระหว่างวันที่ 25 มกราคม 2537 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2537 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. เพื่อพรรณาถึงลักษณะส่วนบุคคล และสังคมของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด
2. เพื่อทราบถึงลักษณะของกึ่งพันธุ์ไม้ผล ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด
3. เพื่อระบุถึงปัญหา ลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผลที่ได้รับมอบมาจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ในทรรศนะของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ นักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานด้านพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดทั้ง 73 จังหวัด รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 73 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผล ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดที่ได้ผ่านการทดสอบความตรงและความเป็นปรนัยแล้ว

## ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

### 1. ลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดเป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-50 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 39 ปี ด้านการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีทางการเกษตรหรือเทียบเท่า สาขาส่งเสริมการเกษตร ปัจจุบันผู้ให้ข้อมูลส่วนมากดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร 5 ซึ่งมีระยะเวลาที่รับผิดชอบโครงการระหว่าง 6-10 ปี โดยมีระยะเวลาที่รับผิดชอบเฉลี่ย 7 ปี และผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบบริหารโครงการระหว่าง 6-15 อำเภอ โดยมีจำนวนอำเภอที่รับผิดชอบเฉลี่ย 11 อำเภอ ต่อนักวิชาการเกษตร 1 คน

### 2. ลักษณะของกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด

ผลการวิจัยเกี่ยวกับ ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด แบ่งชนิดของไม้ผลศึกษาจำนวน 6 ชนิดคือ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ส้มจี๋ มังคุด และลองกอง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการเกษตรต้องการมะม่วงมากที่สุด ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นของชนิดพันธุ์ไม้ผล ดังนี้คือ

#### 2.1 มะม่วง

ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการเกษตรต้องการมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ ชยายพันธุ์ด้วยวิธีการทาบกิ่ง ภาชนะที่ใช้บรรจุแบบถุงพลาสติกสีดำมีขนาด 8 x 10 นิ้ว โดยวัสดุเพาะชำคือ ขุยมะพร้าวผสมดิน กิ่งพันธุ์มะม่วงควรมีอายุหลังจากตัดกิ่งและนำมาอนุบาลก่อนส่งจังหวัดประมาณ 2-3 เดือน และกิ่งพันธุ์ควรมีความสูงจากระดับวัสดุเพาะชำถึงยอด

สูงกว่า 12 นิ้ว เดือนที่ต้องการรับกึ่งพันธุ์มะม่วงช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม สำหรับวิธีการขนส่งกึ่งพันธุ์มะม่วงควรเป็นรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง โดยมีระยะเวลาในการตรวจรับกึ่งพันธุ์ 30 วัน

## 2.2 ทูเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการเกษตรต้องการทูเรียนพันธุ์หมอนทอง ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเสียบยอดบรรจุในภาชนะแบบถุงพลาสติกสีดำขนาด 8x10 นิ้ว โดยใช้ขุยมะพร้าวผสมดินเป็นวัสดุเพาะชำ กึ่งพันธุ์ควรมีอายุ 3-4 เดือนและมีความสูงกว่า 12 นิ้วจากระดับวัสดุเพาะชำถึงยอด เดือนที่ต้องการรับกึ่งพันธุ์ทูเรียนคือเดือนเมษายน-พฤษภาคมขนส่งกึ่งพันธุ์โดยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง และมีระยะเวลาในการตรวจรับกึ่งพันธุ์ทูเรียน 30 วัน

## 2.3 ลำไย

ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการเกษตรต้องการลำไยพันธุ์อีดอ ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการตอนกิ่ง ภาชนะที่ใช้บรรจุแบบถุงพลาสติกสีดำมีขนาด 8x10 นิ้ว โดยใช้วัสดุเพาะชำคือขุยมะพร้าวผสมดิน กึ่งพันธุ์ลำไยควรมีอายุหลังจากตัดกิ่งและนำมาอนุบาลก่อนส่งจังหวัด 2-3 เดือน และกึ่งพันธุ์ควรมีความสูงกว่า 12 นิ้ว เดือนที่ต้องการรับกึ่งพันธุ์ลำไยคือเดือนเมษายน-พฤษภาคม สำหรับวิธีการขนส่งควรเป็นแบบรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง และมีระยะเวลาในการตรวจรับกึ่งพันธุ์ 30 วัน

## 2.4 ลิ้นจี่

ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการเกษตรต้องการลิ้นจี่พันธุ์ยี่หวาย ขยายพันธุ์แบบการตอนกิ่ง บรรจุในภาชนะถุงพลาสติกสีดำมีขนาด 8x10 นิ้ว โดยใช้ขุยมะพร้าวผสมดินเป็นวัสดุเพาะชำ กึ่งพันธุ์ลิ้นจี่หลังจากตัดกิ่งและนำมาอนุบาลก่อนส่งจังหวัด ควรมีอายุ 3-4 เดือนและกึ่งพันธุ์ควรมีความสูงกว่า 12 นิ้ว เดือนที่ต้องการรับกึ่งพันธุ์ลิ้นจี่คือเดือนเมษายน-พฤษภาคม ส่วนการขนส่งกึ่งพันธุ์ควรรีใช้ รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง โดยมีระยะเวลาในการตรวจรับกึ่งพันธุ์ 30 วัน



## 2.5 มังคุด

ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการเกษตรต้องการมังคุดที่บรรจุในถุงพลาสติกสีดำขนาด 8 x 10 นิ้ว ใช้ขุยมะพร้าวผสมดินเป็นวัสดุเพาะชำ กิ่งพันธุ์มังคุดควรมีอายุ 4-5 เดือน โดยมีความสูงจากระดับวัสดุเพาะชำถึงยอดสูงกว่า 12 นิ้ว เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์มังคุดคือเดือนเมษายน-พฤษภาคม สำหรับวิธีการขนส่งควรขนส่งด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง และมีระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ 20 วัน

## 2.6 ลองกอง

ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการเกษตรต้องการลองกอง ขยายพันธุ์โดยการเสียบยอด บรรจุในภาชนะถุงพลาสติกดำมีขนาด 8x10 นิ้ว วัสดุเพาะชำคือขุยมะพร้าวผสมดิน กิ่งพันธุ์ควรมีอายุ 4-5 เดือน และมีความสูงกว่า 12 นิ้วจากระดับวัสดุเพาะชำถึงยอด เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์ลองกองคือเดือนเมษายน-พฤษภาคม โดยการขนส่งกิ่งพันธุ์ด้วยรถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง ซึ่งมีระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ 20 วัน

## 3. ปัญหาเกี่ยวกับกิ่งพันธุ์ที่รับมอบและแนวทางแก้ไข ในทรรศนะของผู้ให้ข้อมูล

ลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลที่ได้รับมอบมาจากศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการเกษตรจำนวนมากระบุว่า การผลิตกิ่งพันธุ์ไม้ผลของศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนยังไม่ได้คุณภาพและมีมาตรฐาน ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดไว้ ส่วนข้อเสนอแนะนั้น ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนควรปรับปรุงคุณภาพของกิ่งพันธุ์ให้ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

**ข้อเสนอแนะ**  
(Recommendations)

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถทราบถึงลักษณะกิ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารกรมส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งหัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนทั้ง 12 ศูนย์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงานและวางแผนด้านการพัฒนาคุณภาพการผลิตกิ่งพันธุ์ไม้ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ต้องเน้นให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการขยายพันธุ์พืช ให้มีการคัดเลือกยอดพันธุ์ดี (scion) ที่ตรงสายพันธุ์ และจะต้องเป็นกิ่งพันธุ์ที่สมบูรณ์ ซึ่งปราศจากโรคและแมลง
2. หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ต้องเน้นให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการขยายพันธุ์พืช คัดเลือกต้นตอพันธุ์ (stock) ที่สมบูรณ์และเหมาะสมกับการขยายพันธุ์กับยอดพันธุ์ดี
3. หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ต้องเน้นให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญหลักการขยายพันธุ์พืช ที่เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การขยายพันธุ์ที่สะอาด
4. หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ต้องเน้นให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการขยายพันธุ์พืช ตัดกิ่งพันธุ์ จากต้นแม่พันธุ์มาปฏิบัติ ดูแลรักษา ด้านการให้น้ำ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และให้มีระยะเวลาในการอนุบาลกิ่งพันธุ์ให้สมบูรณ์ก่อนส่งตลอดจนการใช้วัสดุเพาะชำในถุงชำที่มีระบบการระบายน้ำ อากาศ และการคงไว้ซึ่งปุ๋ยเคมีสำหรับการเจริญเติบโตของกิ่งพันธุ์ไม่น้อยกว่า 6 เดือน

5. หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ต้องเน้นให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการขนส่งกิ่งพันธุ์ ให้ระมัดระวังการจัดเรียงกิ่งพันธุ์ก่อนการขนส่งในรถบรรทุกและควรบรรจุกิ่งพันธุ์ไม่ให้แน่นเกินไป และควรเช็คจำนวนกิ่งพันธุ์ให้ถูกต้องตามใบแจ้งยอด รวมทั้งให้มีการแจ้งล่วงหน้าให้จังหวัดที่รับมอบทราบ เพื่อนักวิชาการเกษตรประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดจะได้เตรียมพื้นที่เป็นการฟื้นตัวของกิ่งพันธุ์ที่เหมาะสม และควรกำหนดระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์ไม่น้อยกว่า 15 วัน

6. หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน จะต้องกำหนดแผนแม่บทด้านการผลิต ขยายพันธุ์ ชนิดพืช โดยการจัดทำรายการศึกษาภาพของพืชที่ผลิต แจ้งจังหวัดในเขตรับผิดชอบเพื่อป้องกันการผลิตที่ไม่ตรงสายพันธุ์และปริมาณการผลิตชนิดพืช

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

#### (Recommendation for Further Study)

1. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาลักษณะภาพรวมของทั้งประเทศ การวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะศึกษาเป็นรายภาค เนื่องจากในแต่ละภาคมีการปลูกชนิดของไม้ผลที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยมีประโยชน์ต่อกรมส่งเสริมการเกษตรมากยิ่งขึ้น
2. การวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายผลการศึกษานิตของไม้ผลให้มากขึ้น ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาและส่งเสริมการปลูกไม้ผลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2534. จัดตั้งฝ่ายศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน. คำสั่งที่ 878/2534 ลงวันที่ 24 เมษายน 2534.

กองแผนงาน. 2530. รายละเอียดการอนุมัติโครงการ. กรมส่งเสริมการเกษตร : เอกสารโรเนียว.

กองฝึกอบรม. 2530. การศึกษาหาความจำเป็นในการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตร.

กรมส่งเสริมพืชสวน. 2530. แผนอัตรากำลัง 3 ปี (2530-2532). กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตร.

\_\_\_\_\_ . 2533. แผนอัตรากำลัง 3 ปี (2533-2535). กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตร.

\_\_\_\_\_ . 2535. มาตรฐานพันธุ์ไม้ผล. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตร. (เอกสารโรเนียว).

\_\_\_\_\_ . 2536. สัมมนาวางแผนการผลิตพืชเศรษฐกิจ ปี 2537. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตร.

\_\_\_\_\_ . 2536. แผนอัตรากำลัง 3 ปี (2536-2538). กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตร.

กิติ ตัญจคานันท์. 2532. เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์- บัดเตอร์ฟลาย.



เที่ยง ตุ่นแก้ว และ เกริกชัย ธนารักษ์. 2532. ลองกอง. เอกสารวิชาการที่ 3 สถาบัน  
วิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพมหานคร : ชุมชมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.

เทพนม เมืองมณ และ สวิง สุวรรณ. 2526. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร :  
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

พัฒนา นรมาศ และคณะ. 2534. การปลูกลำไย. เอกสารแนะนำที่ 13 กองเกษตรสัมพันธ์  
กรมส่งเสริมการเกษตร กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.

นิพนธ์ คันธเสวี. 2528. มนุษย์สัมพันธ์เพื่อการพัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร :  
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

นำชัย ทนผล. 2529. พัฒนาชุมชน : หลักการและยุทธวิธี. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริม  
การเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

\_\_\_\_\_ . 2531. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริม  
การเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ฝ่ายไม้ผล. 2509. โครงการฝ่ายไม้ผล. กรมกลสิกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.  
(เอกสารโรเนียว).

ฝ่ายศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน. 2536. โครงการฝ่ายศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืช  
สวน. กองส่งเสริมพืชสวน, กรมส่งเสริมการเกษตร. (เอกสารโรเนียว).

ฝ่ายศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน. 2536. รายงานการประชุมหัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและ  
ผลิตพันธุ์พืชสวน. ครั้งที่ 2/2536. กองส่งเสริมพืชสวน, กรมส่งเสริมการเกษตร.  
(เอกสารโรเนียว).

- วันทนา บัวทรัพย์ และคณะ. 2533. การปลูกทุเรียน. เอกสารคำแนะนำที่ 17 กอง  
เกษตรสัมพันธ์กรมส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์  
แห่งประเทศไทย.
- สถาบันวิจัยพืชสวน. 2534. มังคุด. เอกสารวิชาการที่ 2. กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพ-  
มหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526 . จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่ . เชียงใหม่ : ลานนาการ  
พิมพ์.
- เสถียร เหลืองอร่าม. 2519. หลักมนุษยสัมพันธ์ต่อการบริหารในองค์การ. กรุงเทพมหานคร :  
สำนักพิมพ์แพรววิทยา.
- สุชา จันทน์เอม . 2531 . จิตวิทยาทั่วไป . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา-  
พานิช.
- สุรพล จารุงศ์ และคณะ. 2534. การปลูกลิ้นจี่. เอกสารแนะนำที่ 87 กองเกษตรสัมพันธ์  
กรมส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- อมร นราวางศานนท์ และคณะ. 2532. การขยายพันธุ์พืช. กองส่งเสริมพืชสวน กรม  
ส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- อรุณ รักรธรรม. 2526. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- \_\_\_\_\_. 2533. มนุษยสัมพันธ์กับนักบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สถาบันนักคิด  
พัฒนบริหารศาสตร์.





ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม



## แบบสอบถาม

## เรื่อง

ลักษณะกึ่งพันธุ์ไม้ผลภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้างสวนและสวนหลังบ้าน  
ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด  
ในประเทศไทย

โดย

นายสุวิทย์ ต้นสุวรรณ  
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตร  
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

เลขที่แบบสอบถาม

[ ] [ ]

1 2

ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....สำนักงานเกษตรจังหวัด.....

**คำชี้แจง**

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ต้องการข้อมูลที่เป็นจริงจากท่าน และขอรับรองว่า "จะเก็บเป็นความลับ" ข้อมูลดังกล่าวจะนำไปใช้ประโยชน์ในงานวิจัยเท่านั้น

โปรดใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างที่เตรียมไว้ และโปรดเติมข้อความที่เป็นจริงลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลและสังคมของนักวิชาการเกษตรผู้รับ  
 ผิดชอบงานพืชสวนประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด

1. เพศ [ ]
1. ชาย 3
2. หญิง
2. อายุ.....ปี [ ] [ ]
- 4 5
3. ระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จ [ ]
- 1.ปริญญาตรีสาขาวิชาเอก..... 6
2. ปริญญาโทสาขาวิชาเอก.....
3. อื่น ๆ ระบุ สาขาวิชาเอก.....
4. ระดับตำแหน่ง [ ]
1. นักวิชาการเกษตร 3 7
2. นักวิชาการเกษตร 4
3. นักวิชาการเกษตร 5
4. นักวิชาการเกษตร 6
5. ระยะเวลาที่รับผิดชอบในโครงการที่เกี่ยวข้องกับพืชสวน.....ปี [ ] [ ]
- 8 9
6. จำนวนอำเภอที่รับผิดชอบบริหารโครงการ.....อำเภอ [ ] [ ]
- 10 11

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกิ่งพันธุ์ไม้ผล ภายใต้โครงการส่งเสริมการสร้าง-  
ส่วนและสวนหลังบ้าน ตามความต้องการของนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพืชสวน  
คำแนะนำ โปรดตอบโดยเขียนเครื่องหมาย(/)ลงในช่องว่างตามความเป็นจริงของท่านให้ครบทุก  
ข้อความ

ก. มะม่วง

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>1. ชนิดของนักธุ์มะม่วง</b>		
1.1 เขียวเสวย.....		[ ] 12
1.2 ทองคำ.....		[ ] 13
1.3 น้ำดอกไม้.....		[ ] 14
1.4 หนิงกลางวัน.....		[ ] 15
1.5 อกร่อง.....		[ ] 16
1.6 ฟ้าลั่น.....		[ ] 17
1.7 แรด.....		[ ] 18
<b>2. วิธีการขยายพันธุ์</b>		
2.1 การทาบกิ่ง.....		[ ] 19
2.2 การเสียบยอด.....		[ ] 20
<b>3. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
3.1 กระถางดินเผา.....		[ ] 21
3.2 ถูพลาสติกดำ.....		[ ] 22
3.3 เช่งไม้ไผ่สาน.....		[ ] 23
<b>4. ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
4.1 ขนาด 4 x 6 นิ้ว.....		[ ] 24
4.2 ขนาด 5 x 8 นิ้ว.....		[ ] 25

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
4.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 26
4.4 ขนาด 8 x 10 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 27
4.5 ขนาด 9 x 10 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 28
<b>5. วัสดุที่ใช้เพาะชำ</b>		
5.1 ขุยมะพร้าวผสมดิน.....	.....	..... [ ] 29
5.2 ขุยมะพร้าวผสมซีเถ้าแกลบ ทราาย บัวเคมี.....	.....	..... [ ] 30
5.3 ขุยมะพร้าวผสมทราาย.....	.....	..... [ ] 31
5.4 ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ซีเถ้าแกลบ ทราาย.....	.....	..... [ ] 32
<b>6. อายุของกิ่งพันธุ์ (นับจากการตัดกิ่งพันธุ์ไม้ผล)</b>		
6.1 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน.....	.....	..... [ ] 33
6.2 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน.....	.....	..... [ ] 34
6.3 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน.....	.....	..... [ ] 35
6.4 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน.....	.....	..... [ ] 36
<b>7. ความสูงของกิ่งพันธุ์ (จากระดับดิน ในภาชนะบรรจุถึงยอด)</b>		
7.1 สูง 5 - 8 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 37
7.2 สูง 8 - 10 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 38
7.3 สูง 10 - 12 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 39
7.4 สูงกว่า 12 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 40
<b>8. เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์</b>		
8.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม.....	.....	..... [ ] 41
8.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม.....	.....	..... [ ] 42
8.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน.....	.....	..... [ ] 43
8.4 ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน.....	.....	..... [ ] 44



ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>9. วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์</b>		
9.1 รถบรรทุกปรับอุณหภูมิ.....	.....	..... [ ] 45
9.2 รถบรรทุกระบบผ่านหมอก.....	.....	..... [ ] 46
9.3 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง.....	.....	..... [ ] 47
<b>10. ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์</b>		
10.1 ระยะเวลา 10 วัน.....	.....	..... [ ] 48
10.2 ระยะเวลา 15 วัน.....	.....	..... [ ] 49
10.3 ระยะเวลา 20 วัน.....	.....	..... [ ] 50
10.4 ระยะเวลา 30 วัน.....	.....	..... [ ] 51
<b>ข. ทุเรียน</b>		
ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>1. ชนิดของพันธุ์ทุเรียน</b>		
1.1 กระดุมทอง.....	.....	..... [ ] 52
1.2 ชะนี.....	.....	..... [ ] 53
1.3 ก้านยาว.....	.....	..... [ ] 54
1.4 หมอนทอง.....	.....	..... [ ] 55
<b>2. วิธีการขยายพันธุ์</b>		
2.1 การทาบกิ่ง.....	.....	..... [ ] 56
2.2 การเสียบยอด.....	.....	..... [ ] 57

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>3. ภาษาที่ใช้บรรจุ</b>		
3.1 กระดาษดินเผา.....		[ ] 58
3.2 ถูกลงลวดตีดำ.....		[ ] 59
3.3 เชิงไม้ไผ่สาน.....		[ ] 60
<b>4. ขนาดของภาษาที่ใช้บรรจุ</b>		
4.1 ขนาด 4 x 6 นิ้ว.....		[ ] 61
4.2 ขนาด 5 x 8 นิ้ว.....		[ ] 62
4.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว.....		[ ] 63
4.4 ขนาด 8 x 10 นิ้ว.....		[ ] 64
4.5 ขนาด 9 x 10 นิ้ว.....		[ ] 65
<b>5. วัสดุที่ใช้เพาะชำ</b>		
5.1 ขุยมะพร้าวผสมดิน.....		[ ] 66
5.2 ขุยมะพร้าวผสมขี้เถ้าแกลบ ทราย ปุ๋ยเคมี.....		[ ] 67
5.3 ขุยมะพร้าวผสมทราย.....		[ ] 68
5.4 ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ขี้เถ้าแกลบ ทราย.....		[ ] 69
<b>6. อายุของกิ่งพันธุ์</b>		
6.1 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน.....		[ ] 70
6.2 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน.....		[ ] 71
6.3 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน.....		[ ] 72
6.4 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน.....		[ ] 73
<b>7. ความสูงของกิ่งพันธุ์ (จากระดับดินในภาชนะบรรจุถึงยอด)</b>		
7.1 สูง 5 - 8 นิ้ว.....		[ ] 74
7.2 สูง 8 - 10 นิ้ว.....		[ ] 75
7.3 สูง 10 - 12 นิ้ว.....		[ ] 76
7.4 สูงกว่า 12 นิ้ว.....		[ ] 77

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>8. เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์</b>		
8.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม.....	.....	[ ] 78
8.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม.....	.....	[ ] 79
8.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน.....	.....	[ ] 80
8.4 ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน.....	.....	[ ] 3
<b>9. วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์</b>		
9.1 รถบรรทุกปรับอากาศ.....	.....	[ ] 4
9.2 รถบรรทุกระบบพัดลมอก.....	.....	[ ] 5
9.3 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง.....	.....	[ ] 6
<b>10. ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์</b>		
10.1 ระยะเวลา 10 วัน.....	.....	[ ] 7
10.2 ระยะเวลา 15 วัน.....	.....	[ ] 8
10.3 ระยะเวลา 20 วัน.....	.....	[ ] 9
10.4 ระยะเวลา 30 วัน.....	.....	[ ] 10

### ค. ลำไย

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>1. ชนิดของพันธุ์ลำไย</b>		
1.1 อีตอ.....	.....	[ ] 11
1.2 แห้ว.....	.....	[ ] 12
1.3 เปี้ยวเขียว.....	.....	[ ] 13
1.4 สีชมพู.....	.....	[ ] 14

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>2. วิธีการขยายพันธุ์พืช</b>		
2.1 การตอนกิ่ง.....		[ ] 15
2.2 การทาบกิ่ง.....		[ ] 16
<b>3. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
3.1 กระถางดินเผา.....		[ ] 17
3.2 ถุงพลาสติกดำ.....		[ ] 18
3.3 ชั่งไม้ไผ่สาน.....		[ ] 19
<b>4. ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
4.1 ขนาด 4 x 6 นิ้ว.....		[ ] 20
4.2 ขนาด 5 x 8 นิ้ว.....		[ ] 21
4.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว.....		[ ] 22
4.4 ขนาด 8 x 10 นิ้ว.....		[ ] 23
4.5 ขนาด 9 x 10 นิ้ว.....		[ ] 24
<b>5. วัสดุที่ใช้เพาะชำ</b>		
5.1 ขุยมะพร้าวผสมดิน.....		[ ] 25
5.2 ขุยมะพร้าวผสมขี้เถ้าแกลบ ทราย ปุ๋ยเคมี.....		[ ] 26
5.3 ขุยมะพร้าวผสมทราย.....		[ ] 27
5.4 ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ขี้เถ้าแกลบ ทราย.....		[ ] 28
<b>6. อายุของกิ่งพันธุ์ (นับจากการตัดกิ่งพันธุ์ไม้ผล)</b>		
6.1 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน.....		[ ] 29
6.2 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน.....		[ ] 30
6.3 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน.....		[ ] 31
6.4 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน.....		[ ] 32



ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>7. ความสูงของกิ่งพันธุ์(จากระดับดินในภาชนะบรรจุถึงยอด)</b>		
7.1 สูง 5 - 8 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 33
7.2 สูง 8 - 10 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 34
7.3 สูง 10 - 12 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 35
7.4 สูงกว่า 12 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 36
<b>8. เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์</b>		
8.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม.....	.....	..... [ ] 37
8.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม.....	.....	..... [ ] 38
8.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน.....	.....	..... [ ] 39
8.4 ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน.....	.....	..... [ ] 40
<b>9. วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์</b>		
9.1 รถบรรทุกปรับอากาศ.....	.....	..... [ ] 41
9.2 รถบรรทุกระบบพัดลม.....	.....	..... [ ] 42
9.3 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง.....	.....	..... [ ] 43
<b>10. ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์</b>		
10.1 ระยะเวลา 10 วัน.....	.....	..... [ ] 44
10.2 ระยะเวลา 15 วัน.....	.....	..... [ ] 45
10.3 ระยะเวลา 20 วัน.....	.....	..... [ ] 46
10.4 ระยะเวลา 30 วัน.....	.....	..... [ ] 47

## ง. ลินเจ

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>1. ชนิดของหนังลีนเจ</b>		
1.1 โอวเฮียะ.....	.....	[ ] 48
1.2 กิมเจ็ง.....	.....	[ ] 49
1.3 ค่อม.....	.....	[ ] 50
1.4 ฮังฮวย.....	.....	[ ] 51
1.5 จักรพรรดิ.....	.....	[ ] 52
<b>2. วิธีการขยายหนัง</b>		
2.1 การตอกรึง.....	.....	[ ] 53
2.2 การเสียบกรึง.....	.....	[ ] 54
2.3 การติดตา.....	.....	[ ] 55
<b>3. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
3.1 กระถางดินเผา.....	.....	[ ] 56
3.2 ถุงพลาสติกดำ.....	.....	[ ] 57
3.3 เข่งไม้ไผ่สาน.....	.....	[ ] 58
<b>4. ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
4.1 ขนาด 4 x 6 นิ้ว.....	.....	[ ] 59
4.2 ขนาด 5 x 8 นิ้ว.....	.....	[ ] 60
4.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว.....	.....	[ ] 61
4.4 ขนาด 8 x 10 นิ้ว.....	.....	[ ] 62
4.5 ขนาด 9 x 10 นิ้ว.....	.....	[ ] 63
<b>5. วัสดุที่ใช้เพาะชำ</b>		
5.1 ขุยมะพร้าวผสมดิน.....	.....	[ ] 64
5.2 ขุยมะพร้าวผสมขี้เถ้าแกลบ ทราย ปุ๋ยเคมี.....	.....	[ ] 65
5.3 ขุยมะพร้าวผสมทราย.....	.....	[ ] 66
5.4 ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ขี้เถ้าแกลบ ทราย.....	.....	[ ] 67

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>6. อายุของกิ่งพันธุ์ (นับจากการตัดกิ่งพันธุ์ไม้ผล)</b>		
6.1 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน.....	.....	..... [ ] 68
6.2 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน.....	.....	..... [ ] 69
6.3 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน.....	.....	..... [ ] 70
6.4 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน.....	.....	..... [ ] 71
<b>7. ความสูงของกิ่งพันธุ์(จากระดับดินในภาชนะบรรจุน้ำยอก)</b>		
7.1 สูง 5 - 8 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 72
7.2 สูง 8 - 10 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 73
7.3 สูง 10 - 12 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 74
7.4 สูงกว่า 12 นิ้ว.....	.....	..... [ ] 75
<b>8. เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์</b>		
8.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม.....	.....	..... [ ] 76
8.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม.....	.....	..... [ ] 77
8.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน.....	.....	..... [ ] 78
8.4 ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน.....	.....	..... [ ] 79
<b>9. วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์</b>		
9.1 รถบรรทุกปรับอากาศ.....	.....	..... [ ] 80
9.2 รถบรรทุกระบบพ่นหมอก.....	.....	..... [ ] 3
9.3 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง.....	.....	..... [ ] 4
<b>10. ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์</b>		
10.1 ระยะเวลา 10 วัน.....	.....	..... [ ] 5
10.2 ระยะเวลา 15 วัน.....	.....	..... [ ] 6
10.3 ระยะเวลา 20 วัน.....	.....	..... [ ] 7
10.4 ระยะเวลา 30 วัน.....	.....	..... [ ] 8

## จ.มังกุค

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>1. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
1.1 กระถางดินเผา.....		[ ] 9
1.2 ถุงพลาสติกดำ.....		[ ] 10
1.3 เข่งไม้ไผ่สาน.....		[ ] 11
<b>2. ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
2.1 ขนาด 4 x 6 นิ้ว.....		[ ] 12
2.2 ขนาด 5 x 8 นิ้ว.....		[ ] 13
2.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว.....		[ ] 14
2.4 ขนาด 8 x 10 นิ้ว.....		[ ] 15
2.5 ขนาด 9 x 10 นิ้ว.....		[ ] 16
<b>3. วัสดุที่ใช้เพาะชำกิ่งพันธุ์ไม้ผลในภาชนะบรรจุ</b>		
3.1 ขุยมะพร้าวผสมดิน.....		[ ] 17
3.2 ขุยมะพร้าวผสมขี้เถ้าแกลบ ทราย ปุ๋ยเคมี.....		[ ] 18
3.3 ขุยมะพร้าวผสมทราย.....		[ ] 19
3.4 ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ขี้เถ้าแกลบ ทราย.....		[ ] 20
<b>4. อายุของกิ่งพันธุ์</b>		
4.1 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน.....		[ ] 21
4.2 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน.....		[ ] 22
4.3 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน.....		[ ] 23
4.4 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน.....		[ ] 24
<b>5. ความสูงของกิ่งพันธุ์</b>		
5.1 สูง 5 - 8 นิ้ว.....		[ ] 25
5.2 สูง 8 - 10 นิ้ว.....		[ ] 26
5.3 สูง 10 - 12 นิ้ว.....		[ ] 27
5.4 สูงกว่า 12 นิ้ว.....		[ ] 28



ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>6. เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์</b>		
6.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม.....	.....	[ ] 29
6.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม.....	.....	[ ] 30
6.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน.....	.....	[ ] 31
6.4 ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน.....	.....	[ ] 32
<b>7. วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์</b>		
7.1 รถบรรทุกปรับอากาศ.....	.....	[ ] 33
7.2 รถบรรทุกกระบะพ่นหมอก.....	.....	[ ] 34
7.3 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง.....	.....	[ ] 35
<b>8. ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์</b>		
9.1 ระยะเวลา 10 วัน.....	.....	[ ] 36
9.2 ระยะเวลา 15 วัน.....	.....	[ ] 37
9.3 ระยะเวลา 20 วัน.....	.....	[ ] 38
9.4 ระยะเวลา 30 วัน.....	.....	[ ] 39

#### จ. ลองกอง

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>1. วิธีการขยายพันธุ์ลองกอง</b>		
1.1 การเพาะเมล็ด.....	.....	[ ] 40
1.2 การเสียบยอด.....	.....	[ ] 41
1.3 การทาบกิ่ง.....	.....	[ ] 42

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>2. ภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
2.1 กระถางดินเผา.....	.....	[ ] 43
2.2 ถุงพลาสติกดำ.....	.....	[ ] 44
2.3 เช่งไม้ไผ่สาน.....	.....	[ ] 45
<b>3. ขนาดของภาชนะที่ใช้บรรจุ</b>		
3.1 ขนาด 4 x 6 นิ้ว.....	.....	[ ] 46
3.2 ขนาด 5 x 8 นิ้ว.....	.....	[ ] 47
3.3 ขนาด 7 x 10 นิ้ว.....	.....	[ ] 48
3.4 ขนาด 8 x 10 นิ้ว.....	.....	[ ] 49
3.5 ขนาด 9 x 10 นิ้ว.....	.....	[ ] 50
<b>4. วัสดุที่ใช้เพาะชำ</b>		
4.1 ขุยมะพร้าวผสมดิน.....	.....	[ ] 51
4.2 ขุยมะพร้าวผสมขี้เถ้าแกลบ ทราาย ปุ๋ยเคมี.....	.....	[ ] 52
4.3 ขุยมะพร้าวผสมทราาย.....	.....	[ ] 53
4.4 ขุยมะพร้าวผสมแกลบ ขี้เถ้าแกลบ ทราาย.....	.....	[ ] 54
<b>5. อายุของกิ่งพันธุ์</b>		
5.1 ระยะเวลา 1 - 2 เดือน.....	.....	[ ] 55
5.2 ระยะเวลา 2 - 3 เดือน.....	.....	[ ] 56
5.3 ระยะเวลา 3 - 4 เดือน.....	.....	[ ] 57
5.4 ระยะเวลา 4 - 5 เดือน.....	.....	[ ] 58
<b>6. ความสูงของกิ่งพันธุ์</b>		
6.1 สูง 5 - 8 นิ้ว.....	.....	[ ] 59
6.2 สูง 8 - 10 นิ้ว.....	.....	[ ] 60
6.3 สูง 10 - 12 นิ้ว.....	.....	[ ] 61
6.4 สูงกว่า 12 นิ้ว.....	.....	[ ] 62

ข้อความ	ต้องการ	ไม่ต้องการ
<b>7. เดือนที่ต้องการรับกิ่งพันธุ์</b>		
7.1 ช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม.....	.....	..... [ ] 63
7.2 ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม.....	.....	..... [ ] 64
7.3 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน.....	.....	..... [ ] 65
7.4 ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน.....	.....	..... [ ] 66
<b>8. วิธีการขนส่งกิ่งพันธุ์</b>		
8.1 รถบรรทุกห้องเย็น.....	.....	..... [ ] 67
8.2 รถบรรทุกกระบะพ่นหมอก.....	.....	..... [ ] 68
8.3 รถบรรทุกคลุมด้วยตาข่ายพรางแสง.....	.....	..... [ ] 69
<b>9. ระยะเวลาในการตรวจรับกิ่งพันธุ์</b>		
9.1 ระยะเวลา 10 วัน.....	.....	..... [ ] 70
9.2 ระยะเวลา 15 วัน.....	.....	..... [ ] 71
9.3 ระยะเวลา 20 วัน.....	.....	..... [ ] 72
9.4 ระยะเวลา 30 วัน.....	.....	..... [ ] 73

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสวนหลังบ้านของกรมส่งเสริมการเกษตร

ปัญหาและอุปสรรค

---



---



---



---



---

ข้อเสนอแนะ

---

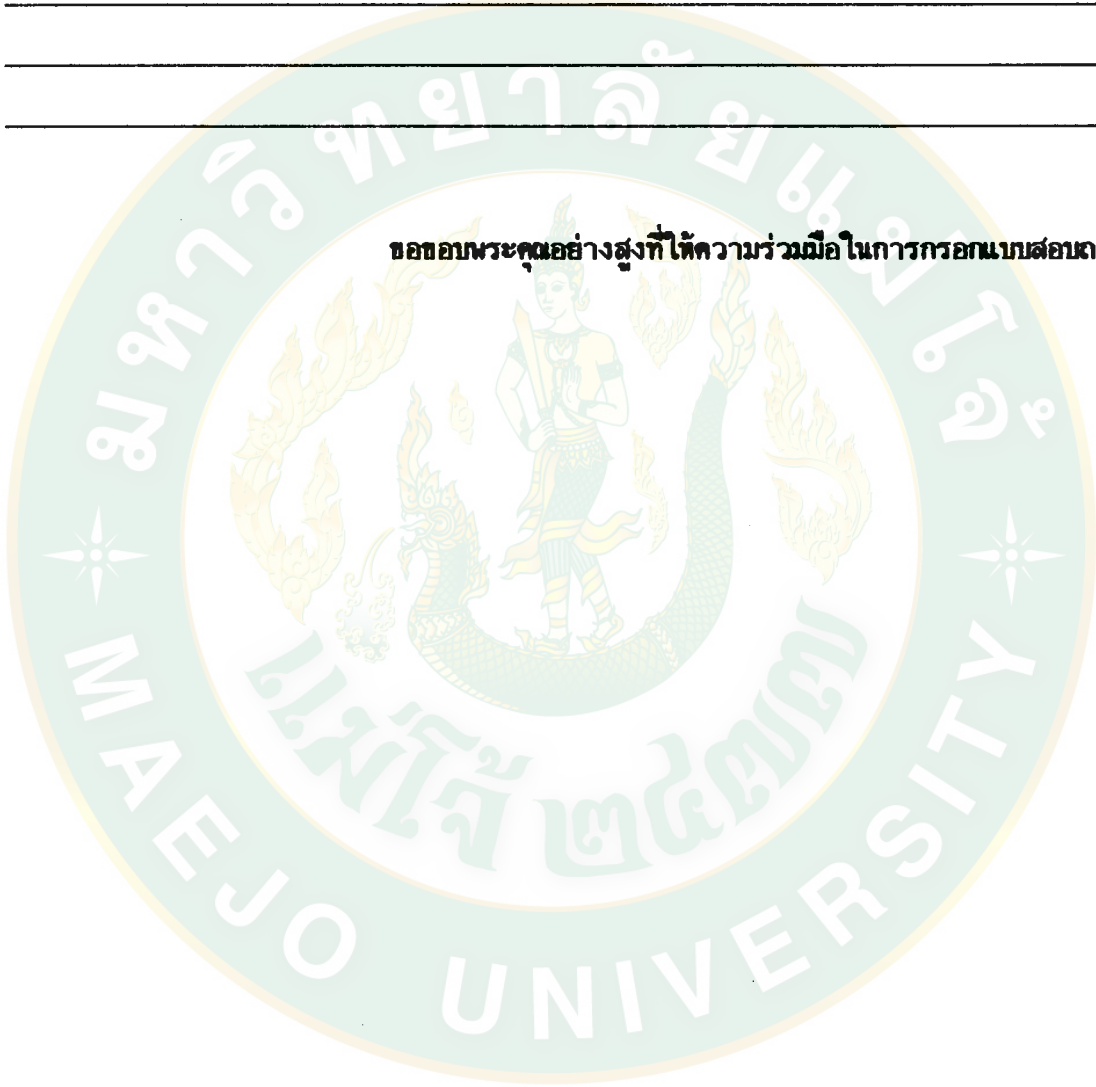
---

---

---

---

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม.







ภาคผนวก ข

รายชื่อนักวิชาการเกษตรผู้รับนิศยอมงานพิเศษส่วน  
ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัด

รายชื่อนักวิชาการเกษตรผู้รับผิดชอบงานพิเศษส่วน  
ประจำสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัด

1. นายประสงค์ ไชยลังกา	กรุงเทพฯ
2. นายไพศาล สังข์มงคล	พระนครศรีอยุธยา
3. นายปรีชา ดวงศิริธร	นนทบุรี
4. นายสัมพันธ์ เตชะเทศ	ปทุมธานี
5. นายธำรงค์ พันธุตะ	สระบุรี
6. นายสุเมธ ภูประยูร	ลพบุรี
7. นายสมชาย ภูชัย	ชัยนาท
8. นายประสาน วงษ์เฉลิม	สิงห์บุรี
9. นางพัฒนา ภวนะวิเชียร	อ่างทอง
10. นายสมศักดิ์ อาศรัยจำว	นครราชสีมา
11. นายคานติ นิกชอบ	บุรีรัมย์
12. นายอนุศิษฐ์ วีรธนศิลป์	สุรินทร์
13. นายธงชัย รูปสวย	ศรีสะเกษ
14. นายสาพรต จันทร์หอม	อุบลราชธานี
15. นายสุวิทย์ ฐาติพร้อม	ชัยภูมิ
16. นายสมหมาย อภิชัย	ยโสธร
17. นายติลก แก้วประภาส	อุดรธานี
18. นายสุเทพ นำเยี่ยม	ขอนแก่น
19. นายบุญเลิศ อางทวิกุล	มหาสารคาม
20. นายสกล คุณอุดม	ร้อยเอ็ด
21. นางสุมาลย์ สายชมภู	กาฬสินธุ์
22. นายมงคลศักดิ์ พงศ์สุวัฒน์	นครพนม
23. นายร่วมไม้ นวลตา	สกลนคร
24. นายชัยณรงค์ ดอนเกิด	หนองคาย
25. นายวัฒนมงคล ทวีพันธ์	เลย

26. นายบุญมาก	พ่ออำมาตย์	มุกดาหาร
27. นายศักดิ์ชัย	วังทอง	นครปฐม
28. นายศักดิ์ดา	วังษ์สนิท	สุพรรณบุรี
29. นายนิวัช	รัตนวงศา	กาญจนบุรี
30. นายพินิจ	เจริญเร็ว	ราชบุรี
31. นายจรงค์ศักดิ์	ธรรมรักษ์	เพชรบุรี
32. นางดาราร	วิจิตรวิวงศ์	ประจวบคีรีขันธ์
33. นายวันชัย	คนงาม	สมุทรสงคราม
34. นายปรีชา	ศรีสุภะ	สมุทรสาคร
35. นายคณิง	กลับกลาย	ฉะเชิงเทรา
36. นายทองศักดิ์	พรายแก้ว	ชลบุรี
37. นายไพฑูรย์	ปฏิบัติ	ระยอง
38. นายเพชร	มิตรวรัตน์	จันทบุรี
39. นายจรัส	ขึ้นวัลณวงศ์	ตราด
40. นายวิชิต	นิชัยรัตน์	ปราจีนบุรี
41. นายไพฑูรย์	น้ำทิพย์	นครนายก
42. นายศักดิ์ชัย	ศรีสุวรรณ	สมุทรปราการ
43. นายอินทร์โพธิ์	สิงหล	เชียงใหม่
44. นายวีระเดช	ฤทธิเกษร	แม่ฮ่องสอน
45. ว่าที่ ร.ต. สมสวย	ปัญญาลิทธิ	ลำพูน
46. นายนพพร	นพรัตน์	ลำปาง
47. นายสมควร	ชายะกุล	แพร่
48. นายสุจิต	จิตวงศ์	น่าน
49. นายสุพจน์	บุญธรรม	เชียงราย
50. นายวิชัย	มะลิซ้อน	อุดรดิตต์
51. นายธวัชชัย	สิทธิวีระกุล	พะเยา
52. นายวีระศักดิ์	เกิดแสง	พิษณุโลก
53. นายอรุณ	แสงทิพย์	สุโขทัย

54. นายวิจิ	วงกลม	ตาก
55. นายสุทัศน์	แดงศรี	กำแพงเพชร
56. นายสังจา	พลวิทย์	อุทัยธานี
57. นายสง่า	ภูมิ	นครสวรรค์
58. นายสุวัฒน์	พูลทวี	พิจิตร
59. นายพงษ์ชัย	อันเรือน	เพชรบูรณ์
60. นายจิระวุฒิ	ดีวตระกูล	ภูเก็ต
61. นายมงคลไชย	ไชยพงศ์	กระบี่
62. นายสุวิทย์	สุจิตธนาวิทย์	นครศรีธรรมราช
63. นายสมควร	วรรณรัตน์	สุราษฎร์ธานี
64. นายวิชาญ	มุสิก	ชุมพร
65. นายจรินทร์	จินตชัชวาล	ระนอง
66. นายวีระ	กุลมงคล	พังงา
67. นายวีระพงศ์	อุไรกุล	สงขลา
68. นายวิจิ	โชติรัตน์	นัทลุง
69. นายประวัตติ	ทนต์	ตรัง
70. นายพีระพันธ์	แสงใส	สตูล
71. นายสังวรณ์	ยี่ริทธิ์ศิริ	นราธิวาส
72. นายจรัญ	ยอดเกื้อ	ยะลา
73. นายสราวุธ	พลสิทธิ์	ปัตตานี





ภาคผนวก ค

ประวัติผู้วิจัย

## ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - สกุล : นายสุวิทย์ ตันสุวรรณ
- วัน เดือน ปีเกิด : 25 กันยายน 2494
- จังหวัดที่เกิด : สงขลา
- วุฒิการศึกษา : - มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3) โรงเรียนสุโขทัย โกลก จังหวัดนราธิวาส 2511
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น (ปวช.) แผนกเกษตรกรรม โรงเรียนเกษตรกรรมปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 2514
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเครื่องจักรกลการเกษตร วิทยาลัยเกษตรกรรมปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 2516
- เทคโนโลยีเกษตรบัณฑิต (ทษ.บ) สาขาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ 2527
- เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ทษ.บ) สาขาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ 2537
- ประวัติการทำงาน : - ราชการในตำแหน่งเกษตรอำเภอ อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส ริเริ่มโดยส่งเสริมเกษตรกรสร้างจุดเน้นหนักหมู่บ้าน ไม้ผลในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรส่งผลให้เกิดหมู่บ้าน ไม้ผล จากพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เป็นพื้นที่ไม้ผลประมาณ 1,000-1,500 ไร่ คิดเป็นมูลค่าผลผลิตประมาณ 45-101.3 ล้านบาท/ปี 2521-2523
- หัวหน้างานศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน ฝ่ายไม้ผล กองส่งเสริมพืชพันธุ์ กรมส่งเสริมการเกษตร 2531-2533
- หัวหน้าฝ่ายศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวน กองส่งเสริมพืชสวน กรมส่งเสริมการเกษตร 2534- 12 มิถุนายน 2537
- หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์พืชสวนยโสธร 13 มิถุนายน 2537